

Wspaniali skoczkowie na różnych kontynentach

Zapis w dzienniku

1. Przyroda północnoamerykańska i przyroda poznanych wcześniej kontynentów.
2. Tworzenie tabeli i porządkowanie w niej informacji.
3. Dzielenie pełnych setek i tysięcy przez liczby jednocyfrowe.

Środki dydaktyczne

s. 36. i 37. w *Podręczniku Olka*, s. 24., 41. i 42. w *Kartach pracy* część 3., nagranie piosenki *Szkolny kangur*, mapy Ameryki Płn. i Płd., atlasy, atlas *Świat wczoraj i dziś*, teksty popularnonaukowe, fotografie

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 36. i 37.
- ♦ Wyszukiwanie i nazywanie na mapie i w atlasie kontynentów na półkuli północnej.
- ♦ Określenie położenia geograficznego Ameryki Płn., odczytywanie z mapy innych informacji. Oglądanie albumów fauny i flory amerykańskiej. Szukanie różnic między skoczkami żyjącymi na różnych kontynentach.
- ♦ Porównywanie skoczności zwierząt prezentowanych na ilustracjach; zamienianie jednostek miary. Obliczenia typu: pchła skacze 200 razy wyżej niż wynosi jej długość (podana na ilustracji w *Podręczniku Olka*) – ile musiałby skoczyć człowiek, aby jej dorównać skocznością? Ile to metrów, a ile centymetrów? Obliczanie, podawanie wyników w przybliżeniu, szacowanie.
- ✓ *Karty pracys.* 41. i 42.
- ✓ *Karty pracys.* 24.

Szkolny kangur

Bardzo lubię skakać w górę!
Bardzo lubię skakać w górę!
Nazywają mnie kangurem.

refren Bo ja taką mam naturę.
Bardzo lubię skakać w górę.
I przeskoczę każdą dziurę.
Nazywają mnie kangurem.

Kto przez ławkę w klasie skoczy?
Schowa kredę nad tablicą?
W biegu w zlewie gąbkę zmoczy
I na kogo wszyscy krzyczą?

Przez sześć schodów naraz skoczę.
Pierwszy zjadę po potoczy.
Zawsze kogoś czymś zaskoczę.
Wszędzie się potrafię wkręcić.

Ja w wyskoku dotknę ręką
Do sufitu. Lecz to mato!
Z miejsca skoczę na półpiętro.
Byłe tylko mi się chciało.

Nikt mnie jakoś nie docenia.
Uwag pełen mam dzienniczek.
Tęcza w moim niebie

Gdzie mieszkają zwierzęta

Zapis w dzienniku

1. Wywiad z wybranym zwierzęciem – działania twórcze.
2. Dzielenie liczb dwucyfrowych w zakresie 100.
3. Modyfikowanie zasad gry planszowej.
4. Miejsca życia zwierząt dzikich i gospodarskich.

Środki dydaktyczne

s. 38. i 39. w *Podręczniku Olka*, s. 43., 44., 85. i 87. w *Kartach prac* część 3., opowiadanie Molly i Johna Burkettów *Lisia trójka* s. 40. w *Wypisach*, różnorodne materiały do wykonania makiety wielopokojowego domu dla wybranego właściciela

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 38. i 39.
- ♦ Szukanie różnic i podobieństw między domami zwierząt przedstawionymi na rysunkach oraz analogii do domów ludzi. Rozróżnianie terminów: nora, dziupla, gniazdo – niektóre zwierzęta budują domy typowe tylko dla swojego gatunku, mają one specyficzne nazwy (żeremia, mrowiska, gawry).
- ✓ Opowiadanie *Lisia trójka* s. 40.
- ♦ Układanie i zapisywanie krótkich wypowiedzi na temat dzieciństwa lisów.
- ✓ *Karty prac* s. 43.
- ♦ Zaprojektowanie i wykonanie z dostępnych materiałów wielopokojowego domu dla licznej rodziny dowolnego ssaka. Zaplanowanie pracy w grupach. Szukanie odpowiedzi na różne pytania, np.: dla ilu zwierząt wystarczy miejsca w zaprojektowanych domach, czy wystarczy w nich miejsca dla 21 zwierząt, jeśli w jednym pomieszczeniu mogą zamieszkać 3 zwierzęta?
- ✓ *Karty prac* s. 44., 85. i 87.

- Jak można pomagać dzikim zwierzętom? W jakich sytuacjach możemy zabrać je do domu, a kiedy nie powinniśmy tego robić? Jakie zagrożenia towarzyszą naszym kontaktom z dzikimi albo chorymi zwierzętami?

Lisia trójka

Chciałem mieć w domu małego liska, ale mama się nie zgodziła. Rodzice prowadzili schronisko dla dzikich zwierząt i odkąd pamiętam, zawsze mieszkali u nas jakieś potrzebujące opieki zwierzęta. Ale ja chciałem mieć jedno tylko dla siebie – liska.

I właśnie pewnego dnia zupełnie nieoczekiwanie zadzwonił telefon. Głos taty rozbrzmiewał w ciszy, lecz dopiero po chwili dotarło do mnie, o kim mówił.

A tata...

...je, ale muszę przyznać, że nie są to by mi specjalnie zależało. Z ich powrotem do wolności jest pełen masa kłopotów. Trudno znaleźć miejsce, gdzie można je wypuścić bez obawy, że zostaną upolowane.

– Chyba ktoś ma przynieść lisa – powiedziała Zosia. Zamadaliśmy tatę pytaniami, więc w końcu powiedział nam o lisie: było ich troje. Pewien farmer wykopał je na swoim polu. Nie miał zamiaru opiekować się nimi, ale nie chciał ich też zabijać i dlatego zadzwonił w tej sprawie do taty. Powiedział, że zaraz przyniesie te lisy, i faktycznie, nie czekaliśmy na niego długo.

Kiedy poszedł, usiadłem na podłodze obok koszyka i przyjrzałem się tym małym stworzkom.

- Jak urządzamy miejsca dla zwierząt, które oczekują potomstwa i wychowują młode? Jak ludzie przygotowują miejsce dla nowego członka rodziny?

Gdzie mieszkają zwierzęta

Olek i Franek uważają, że łatwiej zapamiętać wiadomości krótkie i zapisane w tabeli. Jak sądzisz, czy mają rację?

1. Przeczytaj teksty i na ich podstawie wypełnij tabelę.

Mysz bądrylarka zawiesza swój dom pomiędzy kilkoma fdbzbami zboża. Buduje go z traw, które łączy mocno ze sobą. Jej dom przypomina ptasie gniazdo. Jest to miejsce tylko dla jednej myszki rodziny.

Szczur wodny buduje swój dom w pobliżu wody. Jest to szalase z roślin wodnych. Prowadzą do niego trzy lub cztery wejścia. W szalasie znajduje się jedno pomieszczenie dla całej rodziny.

Dom królika jest pod ziemią. Prowadzi do niego jedno bardzo dobrze ukryte wejście. Korytarz ma wiele rozgałęzień kończących się kilkoma pomieszczeniami. Legowisko jest wyścielane suchą trawą i sierścią.

	Gdzie znajduje się domek?	Z czego jest zbudowany?	Ile rodzin w nim mieszka?	Ile jest pomieszczeń?
królik				
mysz bądrylarka				
szczur wodny				

2. Napisz:

– nazwy zwierząt, które mieszkają

W notce

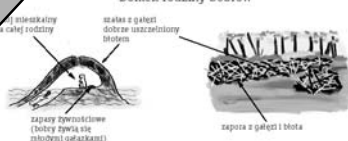
W ... domów zwierząt oraz nazwy ich właścicieli.

- Opowiadanie o domkach zwierząt z wykorzystaniem danych z tabeli. Uzupełnianie wypowiedzi informacjami zdobytymi w innych źródłach.

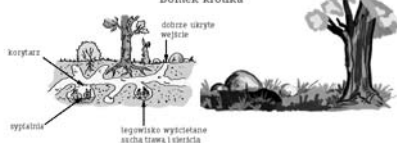
- Ustalenie, co decyduje o zwycięstwie w grze. Zmianie zasad gry i przeprowadzenie jej wg zmodyfikowanych zasad (z. 1.).

39.

Domek rodziny bobrów

Domek królika

Zadania i pytania

1. Powiedz, czym szczególnym wyróżniają się domki przedstawione na ilustracjach:
– jakie jest otoczenie każdego z nich i w jakich miejscach są zbudowane;
– jakie są potrzeby i uupodobania ich właścicieli.

2. Który z tych domków widziałeś w naturalnym środowisku?

3. Wybierz jedno ze znanych ci zwierząt. Przeprowadź z nim wywiad, żeby się dowiedzieć, jakie ma zwyczaje i w jakim domu mieszka. Napisz ten wywiad.

4. Powiedz, jak nazywają się pomieszczenia zwierząt gospodarskich. Jak urządzamy miejsca dla zwierząt gospodarskich i domowych?

Wyripy

Dlaczego bohater opowiadania „Lisła trójka” chciał mieć zwierzątko tylko dla siebie?

40.

1. Zagraj z kolegą w grę, do której planzsa znajduje się na s. 85. i 87.

2. Przygotuj kostkę do gry, po jednym pionku dla każdego gracza oraz ołówki i kartkę do zapisywania punktów.

3. Pionek postaw na dowolnym zielonym polu planzsy.

4. Grę rozpoczyna ten, kto wyrzuci najmniejszą liczbę oczek.

5. Jeśli wyrzuciłeś 6 oczek, masz prawo do następnego rzutu.

6. Po planzsy można wędrować dowolnie, w każdym kierunku, każdą drogą. Przesuwaj się o tyle pól, ile oczek wypadło na kostce.

7. Jeżeli postawisz pionek na polu:
– kwadratowym – podziel tę liczbę przez 7;
– okrągłym – podziel tę liczbę przez 8;
– trójkątnym – podziel tę liczbę przez 9.

8. Liczbę uzyskaną po wykonaniu działania zapisz na kartce.

9. Wszystkie zdobyte punkty zsumuj. Wygrywa ten, kto pierwszy przekroczy liczbę 100.

10. Zanim przystąpisz do gry i zdobywania punktów, podziel pary liczb.

11. Olek rozpoczął grę na zielonym polu w lewym dolnym rogu planzsy. Rzuć kostką i pozwól mu przesunąć pionek o 4 pola. Które pole powinien wybrać? Powiedz, dlaczego.

12. Sprawdź na planzsy na s. 85. i 87., na których polach znalazł się pionek Franka. Jeśli uzyskał on następujące wyniki: 10, 8, 3, 7, 4, 5.

10 = 70 : 7 7 = _____
8 = _____ 4 = _____
3 = _____ 5 = _____

Skąd się biorą dzieci

Zapis w dzienniku

1. Rozwój człowieka na podstawie tabeli wzrostu i wagi.
2. Pisemne dzielenie liczb trzycyfrowych przez jednocyfrową.
3. Rozpoznawanie i opisywanie szczególnych uzdolnień ludzi.

Środki dydaktyczne

s. 40. i 41. w *Podręczniku Olka*, s. 45. i 46. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Ireny Landau *Ja się niczego nie boję* s. 42. w *Wypisach*, książka Willego Breinholsta *Jak cało i zdrowo przyszedłem na świat*, centymetr krawiecki, waga

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Opowiadanie *Ja się niczego nie boję* s. 42.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 40.
- ♦ Pozostawiamy nauczycielom wybór sposobu omówienia z dziećmi zagadnień związanych z narodzinami człowieka. Z naszych doświadczeń wynika, że dzieci bardzo dobrze przyjmują formę zaproponowaną w książce *Jak cało i zdrowo przyszedłem na świat*.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 41.
- ♦ Dyskusja na temat zainteresowań, pasji i uzdolnień ludzi – wyjaśnianie, co wyróżnia ludzi utalentowanych, kiedy człowiek utalentowany będzie odnosił sukcesy, jak zmieni się jego życie – co straci, a co zyska. Każde dziecko wybiera dziedzinę, którą się interesuje i posiada na jej temat wiedzę. W grupach utworzonych wg tych zainteresowań (matematycznych, muzycznych, sportowych, plastycznych itp.) prezentują możliwe osiągnięcia i drogę dochodzenia do tych osiągnięć. Prowadzą dyskusję na temat, czy warto rozwijać wiedzę ze wszystkich dziedzin, czy lepiej skupić się tylko na jednej wybranej dziedzinie.
- ✓ *Karty pracy* s. 45. i 46.

Uwaga

Stosowanie algorytmu dzielenia liczb 3-cyfrowych poprzedzamy przykładami liczb przedstawionych w postaci setek, dziesiątek i jedności. Każdego dnia ćwiczymy rachunek pamięciowy: dodawanie, odejmowanie, tabliczkę mnożenia i odpowiednie przypadki dzielenia.

cd. na s. 51.

Umiejętności ucznia

Mówienie i słuchanie

Prowadzi dyskusje, przytacza przykłady. Stosuje w wypowiedziach odpowiednią formę gramatyczną czasownika. Układa tekst zaproszenia.

Czytanie

Czyta tekst z właściwą intonacją. Czyta z podziałem na role. Recytuje wiersze.

Pisanie

Stosuje i zapisuje cytaty w wypowiedziach. Używa języka poetyckiego do opisanie ilustracji. Píše oficjalne zaproszenia. Układa i zapisuje dialog. Píše z pamięci.

Stosowanie wiedzy i umiejętności

Dostrzega różnice w znaczeniu podobnych leksemów (*dzielić/dzielić się*). Ocenia ton prowadzonej rozmowy i układa rozmowę o przeciwnym charakterze. Używa związków frazeologicznych ze słowem *czarny*. Dobiera odpowiednie cytaty do ilustracji, obrazu. Rozpoznaje wyrażenia poetyckie i umie je stosować w wypowiedziach. Dzieli i mnoży różnymi sposobami i dobiera odpowiedni sposób liczenia do konkretnej sytuacji. Łączy w jednym zapisie różne działania arytmetyczne i wykonuje je we właściwej kolejności. Prowadzi kartę obserwacji pogody i zmian zachodzących w przyrodzie. Rozpoznaje rośliny wg opisu. Uzyskuje pożądany kolor, mieszając farby. Rozpoznaje i nazywa odcienie różnych barw. Oprawia obrazy wg instrukcji.

Rozwiązywanie problemów

Rozpoznaje sytuacje niebezpieczne, wie, jak unikać zagrożeń. Posługuje się kalkulatorem. Planuje organizację galerii: pisze plan i wykonuje kolejne prace związane z wystawieniem prac plastycznych i wierszy, przygotowuje ekspozycję prac.

Notatki

Lekcja matematyki

Zapis w dzienniku

1. Układanie wypowiedzi z wyrażeniami wieloznacznymi.
2. Różne formy interpretacji wiersza.
3. Posługiwanie się kalkulatorem w wykonywaniu czterech działań.

Środki dydaktyczne

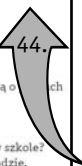
s. 42. i 43. w *Podręczniku Olka*, s. 49. i 50. w *Kartach pracy* część 3., wiersz Teresy Ferenc *Lekcja dzielenia* s. 44. w *Wypisach*, nagrane na kasetę odgłosy przyrody, tekst *Cudowne dziecko* (w *Przewodniku* s. 172.)

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 42. i 43.
- ♦ Szukanie sytuacji, w których można dodać, odjąć, dzielić lub mnożyć bez związku z sytuacjami matematycznymi – układanie zdań z tymi czasownikami (mnożyć radości, dzielić z kimś smutki, odjąć sobie od ust, dodać sobie odwagi). Zastanawianie się nad ich znaczeniem i podobieństwem/różnicami z terminami matematycznymi.
- ✓ *Karty pracy* s. 49.
- ♦ Ćwiczenie sprawności w działaniach arytmetycznych. Prezentowanie znanych dzieciom sposobów ułatwiających wykonywanie obliczeń.
- ✓ Wiersz *Lekcja dzielenia* s. 44.
- ✓ Tekst *Cudowne dziecko* s. 172.
- ✓ *Karty pracy* s. 50.

Lekcja dzielenia

Na starym dębie liści zgromadzenie.
Jest ich tak wiele, że głosy, szelesty
są jak szeptanie przemowy wielkiej
do skrzatów leśnych.
Po drugiej stronie zebranie wody.
To morze mówić:
Do nas?
Do siebie?
Do ryb?
Do ptaków?
Do skrzatów pewnie.
O czym?
Nikt nie wie.
A ptaki ćwierkają ze sobą o ch
i o pogodzie.
Mrówki o mrówkach.
Pszczoły o miodzie.
A o czym mówią dzieci w szkole?
Stach opowiada o przyrodzie.
Ania o mowie polskiej.
Grzesz o dodawaniu ziarnka do ziarnka
Jan: – Żeby zebrała się pełna miarka,
tenaś dzielenieś obliczać i dodawać.

- Indywidualne i grupowe czytanie wiersza. Czytanie fragmentów, w których można naśladować wybraną postać – modulowanie głosu, aby najlepiej oddać charakter postaci; po przeczytaniu zdania „Stach opowiada o przyrodzie” dziecko stara się naśladować charakterystyczny odgłos przyrody, np. szemranie strumyka. Dzieci mogą również dobierać się parami. Jedno czyta wybrany fragment wiersza, a drugie przygotowuje podkład dźwiękowy. Potem następuje zmiana ról w parach. Możemy wykorzystać w tej zabawie nagrane na wycieczce odgłosy przyrody. Można czytać wiersz na tle tego lub dowolnie wybranego nagrania.

- Pisanie liczby z 22 zerami i rozszerzanie tabeli dziesiętnej (zabawowo, propedeutycznie należy traktować informacje o grupie milionów, miliardów, bilionów). Liczba z 22 zerami to 10 tryliardów.

Matematykiem jest każdy z nas prawie od urodzenia – już jako niemowlaki liczyliśmy swoje paluszki. W przedszkolu i w szkole poznajemy liczby i działania na liczbach.

Dodawanie to sumowanie składników.
Dodając, tworzysz sumę, ale suma to również liczba – wynik dodawania liczb.
 $25 + 25 + 25 = 75$ $25 + 25 + 25$
trzy składniki suma To też suma, tylko bez wyniku dodawania.

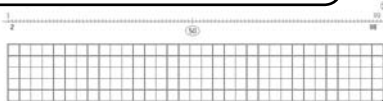
Odejmowanie to porównywanie dwóch liczb.
Odejmując liczby, obliczasz, o ile jedna liczba jest większa od drugiej.
 $75 - 25 = 50$ $75 - 25$
odjemna odjemny różnica To też różnica, tylko bez wyniku odejmowania.

Mnożenie to powiększanie jakiejś liczby ileś razy.
Mnożąc, tworzysz iloczyn. Zastępujesz dodawanie takich samych liczb.
 $25 \cdot 2 = 50$ $25 \cdot 2$
czynnik czynnik iloczyn To też iloczyn, tylko bez wyniku mnożenia.

Dzielenie to zmniejszanie jakiejś liczby ileś razy.
Dzieląc, tworzysz iloraz. Obliczasz liczbę, która ulega zmniejszeniu ileś razy.
 $25 : 5 = 5$ $25 : 5$
dzielna dzielnik iloraz To też iloraz, tylko bez wyniku dzielenia.

- Czy w odejmowaniu muszą występować tylko dwie liczby? Jeśli nie, to których może być więcej: odjemnych czy odjemników?

$$125 - 25 - 16 - 17 = _ \text{ (z. 2.)}$$

2. Zastanów się, czy istnieje liczba, o której możemy powiedzieć, że jest największa. Napisz odpowiedź i uzasadnij ją.

Odp.:

3. Matematycy wymyślają dla liczb różne nazwy, np. liczby doskonałe. Oblicz i przyjrzyj się wynikom. Co zauważyłeś?

a. Wypisz liczby, przez które dzieli się 6 (oprócz samej siebie).

$$6 : _ \quad 6 : _ \quad 6 : _$$

• Dodaj do siebie liczby, przez które dzieli się 6. Jaka jest ich suma?

$$_ + _ + _ = _$$

b. Wypisz liczby, przez które dzieli się liczba 28 (oprócz samej siebie).

$$28 : _ \quad 28 : _ \quad 28 : _ \quad 28 : _ \quad 28 : _$$

• Dodaj do siebie liczby, przez które dzieli się 28. Jaka jest ich suma?

$$_ + _ + _ + _ + _ = _$$

¹ Carl Friedrich Gauss – czechaj: karl fridrich gauss; Niemiec, który jest uważany za jednego z największych matematyków.

Witaj, wiosno!

Lekcja matematyki

Gdybym miał rodzeństwo, to poznałbym dzielenie jeszcze lepiej niż Dorota. Ona ma brata i siostrę, i psa, więc nie dziwnego, że tak dobrze je rozumie. Kiedyś widziałem, jak dzieliła zawartość kuchenki na cztery części. Gdyby mama nie była tak leniwa, to byłbym lepszy od Doroty. Jednak, więc z nikim nie muszę się dzielić.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

- Żeby wykonać działanie matematyczne, potrzeba co najmniej dwóch liczb. Trzeba też wiedzieć, do czego każda z nich się odnosi. Wtedy będziemy wiedzieli, co trzeba z nimi zrobić: dodać, odjąć, pomnożyć czy podzielić. O czym trzeba pamiętać, wykonując działania połączone w jednym zapisie?

- Gauss zauważył, że dodając pary liczb z przeciwnymi końców, otrzymuje tę samą sumę: $1 + 100 = 101$, $2 + 99 = 101$, $3 + 98 = 101$ itd., a $50 + 51 = 101$. Stąd już łatwo obliczył całą sumę: $50 \cdot 101 = 5050$ (z. 1.). Istnieje również możliwość dodawania liczb do pełnej setki, np. $1 + 99$, $2 + 98$ itd.
- Szukanie wiadomości, w którym wieku żył Carl Gauss.

Wiosna blisko

Zapis w dzienniku

1. Układanie powitania wiosny – wygłaszania tekstu.
2. Wyróżnianie znanych części mowy w opisie.
3. Wykonywanie czterech działań na liczbach trzycyfrowych.

Środki dydaktyczne

s. 44. i 45. w *Podręczniku Olka*, s. 51. i 52. oraz s. 23., 25. i 26. w *Kartach pracy* część 3., wiersz Tadeusza Śliwiaka *Wiosna blisko* s. 45. w *Wypisach*, kalendarze, obrazy malowane przez dzieci jesienią i zimą do galerii *Cztery pory roku*, teksty *Legenda o Marzannie* i *Midsommar* (w *Przewodniku* s. 173. i 174.)

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 44. i 45.
- ♦ Wypowiadanie się na temat znanych tradycji witania wiosny, dlaczego jest to radosne święto, dlaczego nie wita się tak innych pór roku.
Przygotowanie tekstu powitania.
- ✓ Teksty *Legenda o Marzannie* i *Midsommar* s. 173. i 174.
- ♦ Wycieczka, przechadzka w celu zaobserwowania i zanotowania zmian zachodzących w przyrodzie. Wygłoszenie indywidualne i zbiorowe tekstu powitania wiosny. Nagrywanie odgłosów przyrody.
- ♦ Podsumowanie obserwacji prowadzonych do tej pory w klasie (s. 23., 25. i 26. w *Kartach pracy*).

Uwaga

Co kilka lub kilkanaście tygodni obserwujemy zachodzące w przyrodzie zmiany w jednym wybranym miejscu.

- ✓ *Karty pracy* s. 51. i 52.
- ✓ Wiersz *Wiosna blisko* s. 45.
- ♦ Wykonanie obliczeń związanych z obserwacjami, np.:
 - Ile dni prowadziliśmy kalendarz przyrody?
 - Ile dni upłynęło od momentu wysiania roślin do skrzynek lub doniczek?
 - Ile dni pozostało do pierwszego dnia wiosny lub ile dni od niego upłynęło?
 - Ile dni upłynęło od ostatniej naszej wycieczki?
 - Ile centymetrów urosły rośliny? itp.
 Jeśli nie będziemy mogli zakończyć wszystkich obserwacji (pomiar temperatury i porównanie z temperaturą w lutym), wróćmy do porównań po ich zakończeniu.

Wiosna blisko

Wiosnę witamy zawsze nad Głębi
marzanne. Niektórzy uważają, że
to zabawa dla przedszkolaków, a
Starsi chłopcy w pierwszy dzień
nie wiedzą, co ze sobą zrobić. W
żle się to skończyło. Jeden chłop
na ulicy. Jakis cy człowiek po
Mama powie
I wszystkie
na wagary.

44.

- Wypisywanie znanych przejawów wiosny w przyrodzie, oznaczanie daty, co tego dnia można zaobserwować. Planowanie obserwacji kolejnych zmian w przyrodzie. Zakładanie karty obserwacji na wzór tych prowadzonych w klasie II. Gromadzone teraz informacje są bogatsze, ponieważ dzieci są o rok starsze, więcej dostrzegają i więcej umieją.

- Rozmowa o zachowaniu się w niebezpiecznych sytuacjach. Przypomnienie zagrożeń komunikacyjnych (opisanych w klasie I, II i w I ośrodku III klasy) i odpowiednich zachowań.

Aby zapobiec nieszczęściom, dzieci muszą wiedzieć, jak należy się zachować w różnych sytuacjach, i pamiętać o różnych zagrożeniach.

45.

W USA są w sprzedaży plecaki wyposażone w urządzenia, które zawiadza dziecko

- Wyróżnienie w tekście wyrazów ze zmiękczeniami. Próby uzasadniania ich pisowni. Układanie i zapisywanie kilkuzdaniowego tekstu z wybranymi wyrazami.

51.

Dźwięczny śpiew skowronka słysząc,
kiedy ten niewielki i niepozorny ptaszek
nosi się lekko nad polami. Radośnie
śpiewa tylko w powietrzu, zbliżając się
prostopadłe w górę lub stopniowo opadając.
Tak jest zawsze o poranku, kiedy zapowiada
się ciepły, słoneczny dzień. Zbiera z ziemi
nasionka i ziarna, ale chętnie zjada też owady
i pajaciki. Jest radosny, ruchliwy, krząta się wesoło wokół gniazda,
które buduje na ziemi. Jest symbolem żywotności i szczęścia.

1. Jaki jest skowronek? Wypisz odpowiednie przymiotniki.

a. Wypisz z tekstu pozostałe przymiotniki wraz z rzeczownikami, które określają.

2. Wypisz z tekstu czasowniki, które określają, co robi skowronek, np. unosi się.

3. Wesoły jak skowronek – jak się zachowuje ktoś, o kim tak powiemy? Napisz o tym.

Wiosna blisko

Kiedy w termometrach podnosi się rteć,
kiedy to ze śniegiem deszcz pada na ziemię
– wiadomo, że wiosna przyjdzie ma do nas chęć
i ze stołecem układa swe zielone plany.
A w rynnach, co milczały przez całutką zimę,
raz po raz jakies szmery słysząc, jakies trzaski.
A my już bez futrzanych rękawic chodzimy
i śnią się nam parasole w kolorowe paski.
Już wnet zza mórz powrócą szpaki i żurawie
i ze snu zimowego przebudzi się miś.
Bo nód śniegu kobziarkiem coś tam niosący w trawie.

45.

- Szukanie różnic pomiędzy słowami poety a potocznymi wypowiedziami. Opowiadanie wiersza potocznym językiem.
- Autor, tworząc wiersz, stwarza osobę, która wypowiada się o świecie, swoich uczuciach lub uczuciach innych. Autor zwykle nie nadaje jej imienia, czasami z tekstu wiersza możemy wywnioskować, że jest to np. dziecko, jednak częściej nic nie wiemy o tej osobie. W wierszu *Wiosna blisko* wiemy jedynie, że jak wielu innych ludzi chodzi ona już bez futrzanych rękawic i śnią się jej parasole w kolorowe paski.

Już wiosna!

Zapis w dzienniku

1. Opisywanie stroju na podstawie ilustracji i tekstu.
2. Wykonanie cyklu obrazów o tematyce wiosennej i wypowiadanie się na ich temat.
3. Porównywanie cen – działania na złotych i groszach.

Środki dydaktyczne

s. 46. i 47. w *Podręczniku Olka*, s. 53. i 54. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Agnieszki Galicy *Chomik szuka wiosny* s. 46. w *Wypisach*, kalendarze całoroczne

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 46. i 47.
- ✓ Opowiadanie *Chomik szuka wiosny* s. 46.
- ✓ *Karty pracy* s. 53.
- ♦ Wykonanie projektów wiosennych strojów i malowanie, wykonanie różnymi technikami obrazów o tematyce wiosennej. Opowiadanie o namalowanych obrazach. Wymyślanie sformułowań, jakich użyłby poeta, opisując te obrazy. Uczniowie weryfikują swoją poprzednią wypowiedź i wplatają w nią – w miarę swoich umiejętności – poetyckie określenia. Wyszukiwanie cytatów odpowiednich do opisania zaplanowanych i wykonywanych prac.
- ✓ *Karty pracy* s. 54.

Chomik szuka wiosny

- W jakiej sytuacji bocian mógł pomylić chomika z żabą?
- Uczniowie dzielą się na dwie grupy i przygotowują po jednym rekwizycie, który jest zwiastunem wiosny. Następnie ukrywają rekwizyt na podwórku, boisku czy szkolnym korytarzu. Grupa przeciwna zadaje pytania, by odgadnąć, co to za rekwizyt i jak go odnaleźć. Każda grupa może zadać 10 pytań. Kolejne tury pytań powtarza się dotąd, aż jedna z grup odnajdzie rekwizyt.

...tego dnia mały Chomik obudził się w swojej norce na skraju lasu. Przeciągnął się, przetarł oczy łapką i wyszedł z norki.

– mrknął zasnuty Chomik.

Wstał się dookoła, ale wiosny nigdzie nie było. Na gałązkach siedziały małe, puchate wierzbowe kotki.

– Wściecie tak wysoko? – spytał Chomik.

– Wemy, rośnięmy – zawołały wierzbowe kotki.

– Wemy nie widzialisście? – spytał Chomik.

– Wemy nadleciał wiatr, wierzba zasumiała gałązkami

– Wemy nie usłyszał, co mówią wierzbowe kotki.

– Wemy idź dalej, Świećło słonko, a po niebie przepływały

ptaki.

– Wemy zawołał do nich Chomik. – Czy nie widzialisście

– Wemy jeden smutek zasłoniła słońce i na Chomika spadły

– Wemy Chomik przy ziemi i zobaczył małe, białe

– Wemy Wściecie wiosnę? – spytał, ale kwiatki były

– Wemy Wemy nie potrafili mówić.

– Wemy Wemy idź dalej szukać wiosny. W górze między drzewami

– Wemy Wemy były bardzo zajęte, bo zbierały gałązki i wiórki na

– Wemy

– Wemy Wemy wiecie, gdzie jest wiosna? – zawołał Chomik, ale

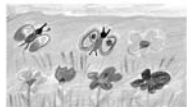
– Wemy Wemy śpiewały, ćwierkały, gwizdały i nawet nie słyszały głosu

Chomika.

– Wemy Wemy idź dalej, tutaj jeszcze nikt wiosny nie spotkał – mrknął

- Artyści parodyści dzięki umiejętności naśladowania głosów często występują w kabaretach.

Wiosna inspirowała poetów, kompozytorów, malarzy i pojawia się w tytułach ich utworów. Obrazki wykonane przez waszych kolegów i koleżanki oraz ich wierszyki świadczą o tym, że i dzieci pozostają pod jej urokiem.

Wiosenne powitania

Przytulajcie białe bociany,
- Dzień dobry, przyjaciele!
Przytulajcie szare skowronki
i śpiewajcie: trele-lele!

Czekam na Wiosnę

Przeglądam się Pani Wiosno,
uśmiecham się do niej radośnie
i czekam na łotwe kwiaty,
i czekam na ciepły wiatr.
I tak mi się wydaje,
że zaraz zakwitnie cały świat.

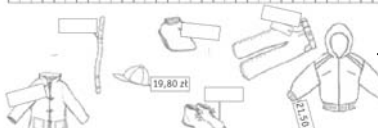
Zadania i pytania

- Wybierz jakieś miejsce w swojej okolicy, maluj je raz w tygodniu, starając się oddać zachodzące zmiany. W ten sposób powstanie zbiór obrazów pod wspólnym tytułem. Następnie zrób ramy do swoich obrazów. Oznacz w dowolny sposób kolejność, w jakiej naley

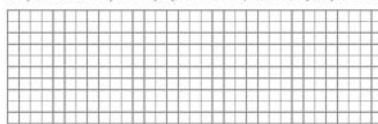
Wypieły

Czy jesteście lepszym obserwatorami od chomika - bohatera opowiadania „Chomik szuka wiosny”?

- Kiedy robi się ciepło, nie potrzebujemy futrzanych rękawic, tylko lekkich kurtek, butów i kilku innych rzeczy. Kurtka kosztuje 171 zł. Buty są 3 razy tańsze niż kurtka. Na spodnie trzeba przeznaczyć 96 zł, a osobny pasek można kupić za cenę 6 razy niższą niż cena spodni. Cienka bluzka jest 2 razy tańsza od spodni. Oblicz ceny poszczególnych artykułów i wpisz je na odpowiednich metkach.

- Wybierz i zaznacz na rysunku artykuły, które można kupić za 300 zł. Wykonaj obliczenia.

- Sprawdź w kalendarzu i uzupełnij. Zwróć uwagę na pisanie imion w zależności od pytań.

21 III - 21 marca - Ludomira,	40 dni do wiosny!
22 VI - 22	- Ludomira,
23 IX -	
22 XII -	

46. Już wiosna!

Dziadek i rodzice są ode mnie dużo starsi, ale często cieszy nas to samo. Na przykład cieszymy się, gdy wiosną od razu jest ciepło jak w lecie. Dziadek mówi, że nareszcie możemy wygrać. Tata cieszy się wiosną, a ja i cała Głowa rozwijam się.

- Pisanie wierszy na temat wiosny i prezentowanie ich w galerii w formie książeczki lub powieszone (w ramach) obok odpowiedniego obrazu.

47.

Chodźcie, wycieczki codziennie najłatwiej przeróżne. Wczoraj była cytrynówka, a dzisiaj są, wczoraj nie śpiewał skowronek, a dziś śpiewa. I jak to wszystko zatrzymać w pamięci? Nagrać, a może namalować?

Już wiosna!

- Pani Wiosna postanowiła skompletować swoją garderobę, żeby jak najpiękniej zaprezentować się 21 marca. W szafie znalazła: filcowe botki, tenisówki, sandały, podkolanówki, skarpetki, rajstopy, serduszek, sukienkę, kurtkę, z kapturkiem, futerko, szalik, spaszę, kapelusz, torebkę, koszyk, korale, bransoletkę.

Napisz, co powinna na siebie włożyć pani Wiosna i jakie powinna mieć dodatki.

Dokładnie przytoczenie czyjejś wypowiedzi to cytaty. Zapisujemy go w cudzysłowie, np. „Już wiosna, za miesiąc powieją, napłynie i ten zimowy prąd będzie się mił.” - cytata z wiersza Tadeusza Świrskiego „Wiosna blisko”.

wzór Tenisówki związane zielonymi trawkami.

.....

.....

.....

.....

.....

- Wykonaj na kartonie projekt wybranej części garderoby dla pani Wiosny.

- Obok napisz słowa zachęty lub reklamy, tak aby pani Wiosna zechciała go wybrać.

Zachęć koleżanki i kolegów do udziału w ogólnoklasowej prezentacji przygotowanych utworów. Wybierz najciekawsze teksty reklamowe i zapisz je w formie cytatu.

.....

.....

.....

54.

- Wykonanie obliczeń, na co wystarczy 150 zł.
- Przypomnienie nazw miesięcy, liczb rzymskich, dni, kiedy rozpoczynają się kolejne pory roku. Można np. poszukać informacji, kto obchodzi imieniny w ostatnim dniu każdej z kolejnych pór roku (z. 2.).

Gra w kolory

Zapis w dzienniku

1. Układanie, pisanie i wykonanie zaproszenia.
2. Dodawanie i odejmowanie liczb wielocyfrowych.
3. Malowanie ilustracji do słów piosenki.

Środki dydaktyczne

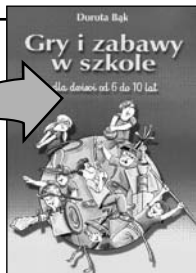
s. 48. i 49. w *Podręczniku Olka*, s. 47., 48. i 55. w *Kartach prac* część 3., wiersz Wandy Chotomskiej *Gra w kolory*s. 55. w *Wypisach*, nagranie piosenki *Gra w kolory* w wykonaniu zespołu *Gawęda*, kartony, farby do wykonania pracy plastycznej, *Gry i zabawy w szkole* Doroty Bąk

Sytuacje edukacyjne

- ♦ Jak widzi świat ktoś, kto patrzy przez różowe okulary, a jak ktoś, kto widzi wszystko w czarnych barwach? Opowiadanie jakiegoś wydarzenia z doświadczeń dzieci, opisywanie na dwa sposoby obrazu (np. *Dziewczyzna z dzbanem* Vermeera lub podobny innego autora) z zastosowaniem przymiotników i in. określić nacechowanych pozytywnie, a następnie z grupą określić nacechowanych negatywnie – tworzenie określeń o przeciwnym znaczeniu. Neutralne zdarzenie staje się smutne lub radosne w zależności od słów, jakimi je opowiemy.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 48. i 49.
- ♦ Organizowanie galerii prac malarskich i wierszy, wykorzystanie fotografii krajobrazów ze zużytych kalendarzy.
- ✓ *Karty prac*s. 47. i 48.
- ✓ *Karty prac*s. 55.
- ✓ Wiersz *Gra w kolory*s. 55.
- ♦ Słuchanie nagrania piosenki, uczenie się słów. Wykonanie ilustracji do wybranego fragmentu piosenki. Uczniowie malują, używając farby jednego koloru i stosując różne jego odcienie dla uzyskania mniejszego i większego nasycenia barwy.

- Ćwiczenie można wykonać w rytm poznanej piosenki – ćw. 8. s. 30.

Czarne wrony czarno kraczą...

Zapis w dzienniku

1. Stosowanie związków frazeologicznych w wypowiedziach i objaśnianie ich.
2. Zapisywanie dialogu – uprzejma rozmowa wróbli ze szpakami.
3. Rozpoznawanie roślin wg opisu i opisywanie ich wyglądu.

Środki dydaktyczne

s. 50. i 51. w *Podręczniku Olka*, s. 56. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Ireny Jurgielewiczowej *O świcie* s. 48. w *Wypisach*, katalog z farbami lub wydruk z dowolnego programu komputerowego mającego możliwość edycji kolorów, farby

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 50. i 51.
- ♦ Łączenie czerni i bieli w celu uzyskania różnych odcieni. Z czym kojarzą się oba kolory? Np. diabeł – anioł, noc – dzień, związki wyrazowe typu *czarny charakter*.

Uwaga

Kojarzenie kolorów z uczuciami, zjawiskami jest powszechne (czerni ze złem, bieli z dobrem, żółci ze słońcem, czerwieni z ogniem, błękitu z niebem), ale czasem uwarunkowane geograficznie i kulturowo (np. Afrykanin nie kojarzy bieli ze śniegiem). Nazywamy te kolory, które widzimy. Niektóre narody nie mają nazwy różnych kolorów, np. zieleni, która jest postrzegana jako odcień niebieskiego, Eskimosi z kolei mają kilkanaście nazw bieli w zależności od jej odcienia.

- ♦ Oglądanie różnych odcieni kolorów zgromadzonych w katalogu. Próby ich nazwania, jak można sobie poradzić, kiedy nie znamy nazwy – kojarzenie z przedmiotami o tej barwie (jak oliwkowy, brzoskwiniowy, orzechowy).
- ✓ *Karty pracy* s. 56.
- ✓ Opowiadanie *O świcie* s. 48.

- Czy coś jest tylko białe i tylko czarne? Co to znaczy, że świat nie jest czarno-biały i w jakich sytuacjach tak mówimy? Białą i czarną to skrajne kolory, które również mają swoje odcienie.
- Wymienianie i objaśnianie wyrazów: *czarny kontynent, czarna rozpacz, czarne myśli, czarna godzina, czarny chleb, mała czarna, czarny charakter, czarna magia* (coś niezrozumiałego, a także wykorzystywanie złych mocy w celu osiągnięcia efektu), *biała magia* (skierowana na osiągnięcie dobrego skutku).

5 Czarne wrony czarno kraczą...

1. Wymień i napisz nazwy ptaków, które mają:

– czarne upierzenie, ale przymiotnik „czarny” nie występuje w ich nazwie

– „czarny” występuje w ich w nazwie

a. Odgadnij i napisz nazwy roślin z przymiotnikiem „czarny”.

Uprawia się ją jako krzew owocowy w przydomowych ogródkach. Z owoców zawierających dużo witaminy C robi się dżemy, galaretki i soki.

Łatwo znaleźć jej małe krzaczki w lesie. Jej pyszne i słodkie owoce można jeść na surowo lub w przetworach – dżemach, sokach. Często dodaje się je do słodkich bułek i ciast.

To krzew lub niewielkie drzewo. Ma czarnofioletowe mięsiste owoce dojrzewające w lipcu i sierpniu. Jego kwiaty, owoce i liście mają

- Czytanie dialogu z podziałem na role – zwrócenie uwagi na właściwą intonację zdań pytających i wykrzyknikowych.
- Przygotowanie inscenizacji – uprzejma rozmowa między wróblami a szpakami. Porównywanie jej z rozmową przedstawioną w opowiadaniu.

Z samej strony Wiaty...

kapata się wrona. Nastronzyła piórka z czarnego ogona.

– Dęję się kapata i wodą przyskała, aż czerń z siebie

zmyła, aż się otang biała!

– A za szarą Wiatą mgła wieczorna wstała. Wrona

– z wody, bo się wykapała.

51. – Mnie się cały cały dzień bez mała, ale coś nie widzę,

wybielała... – Pokręciła łebkiem, skrzydłem poruszała.

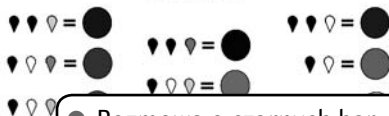
– Wody drżące do góry się wzbila. Odleciała

z kłumem na emulke topole – usnęła na gnieździe, nad

ezerkiem polem. (...)

Hanna Janiszewska „Z samej strony Wiaty” (fragment)

Odcienie szarości

Zadania i pytania

1. Obserwuj

ci się je

kolory

2. Koryta

podane

a. Rozm

dialog

3. Zastanów

jace ok

ny chara

- Rozmowa o czarnych barwach w przyrodzie. W z. 1. rozwiązaniem są: czarna porzeczka, jagoda, czarny bez.
- Wyszukiwanie w albumach roślin i zwierząt. Opisywanie ich wyglądu (z. 1.).
- Zapisywanie wyrazów typu: pachnące (lejące, śpiące, leżące) – intuicyjne wyróżnianie grupy wyrazów odpowiadających na takie pytania jak przymiotnik, ale pochodzących od czasownika (z. 3.).

O świcie

(fragment)

Nad

światem

W po

i stadko

prosto r

„Pew

Oczko. Ale gdzie tam! Wcale nie chciały odpocząć.

Ledwo usiadły na gałązkach, już zaczęły się na nich kręcić,

podskakiwać, podfrunąć. I równocześnie śpiewały, a właściwie

mówiły do siebie śpiewnymi głosami, szebiotały, kłaniały się

sobie i gwizdały.

„Muszą mieć mnóstwo do powiedzenia. Muszą mieć mnóstwo

dobrych nowin” – pomyślało Oczko i patrzyło na przybyszów

zachwytem. Byli obcy, ale jacy mili!

Jednakże Czubkowi i Kulce, którzy się właśnie obudzili, drżące

ptaki nie spodobały się wcale. Przeciwnie, sam widok jakichś

przybłędów, siedzących na wróblim klonie, szalenie ich oburzył.

– Patrzcie! Jacyś obcy! Siedzą na naszym klonie! – wrzasnął

Kulka.

– Nawet nas nie spytały o pozwolenie! Cóż to za wychowanie! –

powiedziała z urazą Czubek. (...)

– To jest nasz klon!

Jeden z ptaków spojrzał ku niemu i świsnął wesoło:

– Nasz i wasz! Wasz i nasz!

I zaraz odpowiedział mu drugi:

– Nasz i wasz! Wasz i nasz!

Trzeci przekrzywił łebek i zawołał przeciągle:

– Nasze są wszystkie wysokie drzewa!

Czwarty podfrunął w górę i krzyknął radośnie:

– I niebo! I niebo wiosenne! (...)

Czubek napuścił się, wspiął się na nóżki i zaczął przemówić:

– Czy mogę zapytać?...
Ale ptaki przerwały mu natychmiast.

XVI OŚRODEK TEMATYCZNY JAK ZDOBYWAJĄ POŻYWIENIE

Umiejętności ucznia

Mówienie i słuchanie

Stosuje zwroty grzecznościowe w wypowiedziach. Słucha nagrania melodii piosenki. Mówi z pamięci tekst piosenki i śpiewa ze słuchu. Słucha czytanego tekstu. Wypowiada się na temat wysłuchanego tekstu. Recytuje wiersz.

Czytanie

Czyta spisy treści oraz przepisy kulinarne. Odczytuje i porządkuje wypełnione ankiety. Czyta ze zrozumieniem informacje na etykietach różnych produktów.

Pisanie

Pisze zażalenie. Odpowiada na zaproszenia, stosując zwroty grzecznościowe. Układa pytania do ankiety. Pisze notatkę po omówieniu wysłuchanego tekstu. Zapisuje wyrazy z grupami spółgłosek *szcz*, *ksz*, *psz* oraz *rz* i *ż*, *ą* i *ę*.

Stosowanie wiedzy i umiejętności

Dostrzega zależności między budową zwierzęcia a sposobem zdobywania pożywienia. Zna warunki życia niektórych ryb, wie, czym się odżywiają i w jaki sposób zdobywają pokarm. Wie, jaką rolę odgrywają zęby w rozdrabnianiu pokarmu. Stosuje mimikę dla okazania emocji, uczuć. Układa teksty reklamowe, tworzy atrakcyjne nazwy. Tworzy przysłówki odprzymiotnikowe i związki wyrazowe z przymiotnikiem. Wymienia produkty nazywane zdrową żywnością. Określa wartości odżywcze posiłków. Nazywa podstawowe witaminy i wie, jaką funkcję pełnią w życiu człowieka. Rozpoznaje produkty spożywcze, w których znajdują się witaminy. Opisuje proces powstawania chleba. Zamienia jednostki masy (gramy na dekagramy, kilogramy i odwrotnie) i pieniądze (grosze na złote i odwrotnie). Rozumie pojęcia *tara*, *netto*, *brutto*. Wycina i skleja bryłę z siatki. Stosuje różne techniki, przygotowując pisanki.

Rozwiązywanie problemów

Dostrzega zależności między uzębieniem a rodzajem spożywanego pokarmu. Grupuje zwierzęta ze względu na sposób odżywiania się. Porządkuje i podsumowuje dane zawarte w ankiecie. Dokonuje wyboru przepisu i planuje działania, biorąc pod uwagę czas, dostępność składników, koszty oraz wartości odżywcze. Planuje jadłospis, uwzględniając potrzeby swojego organizmu.

Notatki

Skrzydlate bractwo

Zapis w dzienniku

1. Porównywanie różnicowe – masa i długość ptaków.
2. Dobór słownictwa odpowiedniego do opisywanej sytuacji.
3. Kategoryzacja – grupowanie ptaków ze względu na sposób odżywiania się.

Środki dydaktyczne

s. 52. i 53. w *Podręczniku Olka*, s. 59. i 60. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Molly Burkett *Polowanie na psa* s. 50. w *Wypisach*, teksty popularnonaukowe, atlasy, encyklopedie, album *Świat wokół mnie*, tekst *Podział ptaków ze względu na rodzaj spożywanego pożywienia* (w *Przewodniku* s. 176.), *Gry i zabawy w szkole* Doroty Bąk

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 52. i 53.
- ◆ Czytanie tekstów popularnonaukowych. Wyszukiwanie fragmentów dotyczących rodzaju pożywienia i sposobów jego zdobywania przez ptaki. Oglądanie ilustracji ptaków i omawianie charakterystycznych cech ich budowy: dziób, pazury, narząd wzroku. Wyróżnienie i wyjaśnienie wyrazów: owadożerny, roślinożerny, mięsożerny.
- ◆ Odczytywanie z encyklopedii, atlasów, czasopism i książek informacji o różnych gatunkach ptaków (tych, które dzieci poznały wcześniej).
- ✓ *Karty prac* s. 59. i 60.
- ◆ Zapisywanie liczb wielocyfrowych w tabeli pozycyjnego układu dziesiętnego.
- ✓ Opowiadanie *Polowanie na psa* s. 50.
- ◆ Ustalanie zasad opieki nad zwierzęciem ze względu na bezpieczeństwo zwierzęcia i jego otoczenia.
- ✓ Tekst *Podział ptaków ze względu na rodzaj spożywanego pożywienia* s. 176.
- ✓ *Gry i zabawy w szkole*.

- Zabawa *Ptasznik*; aby ptaki były zdrowe, ptasznik nie tylko musi wiedzieć, jaki gatunek złapał, ale też czym go odżywiać. Dzieci poznały zabawę w II klasie – można ją przypomnieć (s. 63.).

Uwaga

Zadania ze s. 79. są do wykorzystania przez nauczyciela w dowolnym dniu tego ośrodka tematycznego.

Przyjęcie u dzięcioła

Zapis w dzienniku

1. Stosowanie zwrotów grzecznościowych w wypowiedziach – układanie zaproszenia.
2. Pisownia wyrazów z *ą* i *ę*.
3. Problemy ochrony przyrody i wynikające z tego zagrożenia dla ekosystemu.
4. Porównywanie liczb wielocyfrowych i wykonywanie na nich działań.

Środki dydaktyczne

s. 54. i 55. w *Podręczniku Olka*, s. 61. i 62. w *Kartach pracy* część 3., wiersz Antoniego Marianowicza *Uprzejmy dzięcioł*s. 52. w *Wypisach*, książki typu *ABC dobrego wychowania* (oraz inne dotyczące organizowania spotkań towarzyskich, przyjęć dla dzieci i dorosłych)

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Wiersz *Uprzejmy dzięcioł*s. 52.
- ♦ Wyszukiwanie w wierszu i w dowolnych tekstach wyrazów z *ą* i *ę*, pisanie z pamięci refrenu wiersza *Uprzejmy dzięcioł*. Zwrócenie uwagi na kompozycję wiersza, układ rymów i refrenów oraz na związek kompozycji utworu z jego treścią.
- ✓ *Karty pracy*s. 61.
- ♦ Układanie i zapisywanie zaproszenia. Praca w grupach. Każda grupa pisze zaproszenie skierowane do różnych adresatów, np. do rówieśników, do rodziców, do oficjalnych gości.
- ♦ Wyszukiwanie w książkach informacji: jak przygotować stół na przyjęcie, jak rozsadzić gości i gospodarzy, jak się zachować przy stole.
- ✓ *Podręcznik Olka*s. 54.
- ♦ Rysowanie łańcucha zależności na podstawie tekstu ze s. 54.: drzewo → kornik → dzięcioł. Co się stanie, jeśli zabraknie jednego z elementów łańcucha?
- ✓ *Podręcznik Olka*s. 55.
- ♦ Układanie wypowiedzi mających charakter skargi lub zażalenia na wzór podanej, ale dotyczących spraw z otoczenia dzieci.
- ✓ *Karty pracy*s. 62.

Uwaga

Co kilkanaście lat zezwala się na zmniejszenie liczby zwierząt chronionych, jeżeli w określonym regionie zagrażają bezpieczeństwu ludzi, np. zniszczenia powodowane przez bobry mogą doprowadzić do powodzi. Wilk nie jest chroniony tylko w Bieszczadach – zezwala się na jego odstrzał, ponieważ podchodzi do domostw i zwierząt domowych.

- Wyjaśnianie, dlaczego sadi się lasy mieszane, rzędy drzew między polami (żeby w jednym ekosystemie było wiele gatunków zwierząt, żeby nie mnożyły się tylko niektóre, co mogłoby zagrażać równowadze w świecie roślin i zwierząt).
- Czym różni się od innych tekstów skarga i zażalenie? Co powinny zawierać?

2. Jeśli piór wróbla rosnąłby z prędkością 4 mm na dobę, a żurawia – 9 mm na dobę, to o ile urosłoby pióro tych ptaków w ciągu roku? Oblicz.

wróbel

62.

- Wymienianie słów, zwrotów, których używa się, gdy wchodzi się rano do klasy, spotyka się kolegę po długiej nieobecności, odchodzi się po zrobieniu zakupów w sklepie szkolnym itp. (z. 1.).
- Szukanie wiadomości na temat ptaków przebywających okresowo lub na stałe w Dolinie Dolnej Odry lub w innych ostojach ptaków, w otoczeniu dzieci (z. 3.).

– Z miłą chęcią – odparł dzięcioł.

Poprosiła czajka: – Może zrobisz mi tu dziurkę w korze?
– Z miłą chęcią – odparł dzięcioł.

Już od tego pęka głowa, przestań stukać – rzekła sowa.
– Z miłą chęcią – odparł dzięcioł.

Antoni Małanowski

52.

Przyjęcie u dzięcioła

1. Dzięcioł przygotował dla gości:
- 232 korniki;
 - 192 suszone owoce jarzębiny;
 - 272 ziarenka słonecznika.
- Oblicz, ilu gości może przyjąć dzięcioł, jeśli:
- każdy uczestnik jest albo dla jednego owadożernego, albo dla czterech roślinożernych;
 - po 4 korniki;
 - każdy roślinożerny otrzyma 12 ziarenek słonecznika;
 - dzięcioł jest również uczciwym gospodarzem.

a. Jaka może być największa liczba gości, jeśli każdy może dostać 4 korniki?

55.

- Które ptaki mógł zaprosić dzięcioł? Rozważanie przewidywanych zdarzeń i sytuacji. Przykład:
 - Na przyjęcie przylecą tylko ptaki owadożerne.
 Wobec tego dzielimy równo: 272 na 8 i 192 na 8.
 - Na przyjęcie przylecą 4 ptaki owadożerne i 4 roślinożerne itd.
- Wykonanie w zeszycie innych przykładów doskonałych dzielnic pisemnych.

- Stosowanie zwrotów grzecznościowych w dialogach układanych przez dzieci. W rozmowach mogą być używane nawet przesadne formy grzecznościowe. Jeżeli dzieciom wyda się to śmieszne, należy je upewnić, że są miejsca i sytuacje, w których takie formy zwracania się do siebie są przyjęte i stosowane.
- Wiersz to kolejna okazja, aby wrócić do wyborów Uprzejmego Rycerza i ocenić postępowanie tych, którzy wcześniej zostali wybrani.

Drapieżniki żyjące w wodzie

Zapis w dzienniku

1. Cech ryb drapieżnych.
2. Pisownia wyrazów z głoskami *sz, szcz* oraz z utratą dźwięczności.
3. Czytanie instrukcji i wykonywanie wg niej opisanych prac.

Środki dydaktyczne

s. 56. i 57. w *Podręczniku Olka*, s. 57., 63. i 64. w *Kartach pracy* część 3., tekst Adama Wajraka *Ryby mają głos* s. 53. w *Wypisach*, atlasy, encyklopedie, książki kucharskie (kuchnia polska), materiały do wykonania akwarium: przezroczyste butelki plastikowe, piasek, muszelki, kamyki, tekturka, papier kolorowy, nitki, 2 patyczki, nożyczki, album *Świat wokół mnie*, wiersz Antoniego Marianowicza *Zagadka* (w *Przewodniku* s. 176.)

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Tekst *Ryby mają głos* s. 53.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 56. i 57.
- ♦ Wyróżnianie ryb mięsożernych i roślinożernych. Ustalanie, jakie produkty rybne są dostępne w sprzedaży.
- ✓ *Karty pracy* s. 63. i 64.
- ✓ Tekst dodatkowy Antoniego Marianowicza *Zagadka* s. 176.
- ♦ Wyszukiwanie w albumach nazw ryb i szukanie związku pomiędzy nazwą a wyglądem ryby. Rysowanie konturów ryb – kontury powinny być proporcjonalne i odzwierciedlać różnice długości ryb.
- ✓ *Karty pracy* s. 57.

- Zorganizowanie zawodów mimów. Konkurs na minę:
 - najzabawniejszą;
 - odzwierciedlającą prześtrach;
 - najgroźniejszą;
 - najsmutniejszą;
 - inne wymyślane przez dzieci.

53.

Ryby mają głos (fragment)

Mówi się, że ryby głosu nie mają. Nic bardziej mylącego! Ryby „mówią” znakomicie, tylko innym niż ludzie językiem. Rzadko używają dźwięków. Porozumiewają się raczej, zmieniając barwy i kształty.

Kiedys hodowałem ryby. W akwarium miałem gatunek, który nazywa się bojownik syjamski. W naturze bojowniki żyją w niedużych kałużach na polach ryżowych. Jest to mała, bardzo ładna rybka, na ogół w kolorze purpurowym albo fioletowym. Jeżeli ma się małe akwarium, nie można trzymać w nim tych rybek, bo panowie bojowniki bardzo się nie lubią spotykać, dochodzi do awantur.

nie polega – tak jak u ludzi – na ostrej wymianie słów, mówić pod wodą? Kłóć się więc „na płetwy” i „na łby”. Bojownik sztywnie, rozkłada płetwy, pokazując wspaniałą purpurę, tak jakby mówił rywalowi: „Zejdź z jaciechu, bo jestem bardzo silny”. Przeciwnik również płetwy, dając do zrozumienia: „Wcale nie jesteś taki lewy tylko, jaki ja jestem wielki”. Zwykle ten, który ma płetwy, ustępuje pola większemu. Czasami dochodzi do awantur i panowie bojowniki rozchodzą się do pilnowania żon jak z piany, w których trzymają jajeczka.

Bojowniki, którzy nie mają się z kim od czasu do czasu, błędni i marni. Hodowcy wiedzą, że bojowniki samotni mają coraz ładniejsze płetwy, toteż czasami do wstawiają lusterko. Kiedys też tak zrobiłem, wtedy rybka

3 Drapieżniki żyjące w wodzie

Gdyby ryby o nazwie szczeciozęby nazywały się szczeciozęby, byłoby śmieszniej.

Leszcz ma pyk przystosowany do przeszukiwania osadu leżącego na dnie. Wyrywa z niego robaki, mięsinki i larwy owadów, które rozciera za pomocą zębów gardłowych.

Południowoamerykańska **pirania** ma paszczę wypełnioną trójkątnymi i ostrymi jak brzojowa zębami. Żywi się rybami, owcami i nasionami.

Szczupak to wodny draż. Jego głowa jest wielko zakończona dużą paszczą.

56.

- Poszukiwanie wiadomości na temat drapieżnych ryb akwariowych.

Szczeciozęby są nazywane rybami motylami, ponieważ mają spłaszczone i wysokie ciało przypominające motyla siedzącego ze złożonymi skrzydłami. Skrzydła szczeciozębów mają bardzo kolorowe wzory. Drobne, szczeciozłotawe zęby służą szczeciozębom do zeskrobywania pokarmu z koralowców.

- W tym przypadku najlepiej ważyć z dziećmi przedmioty i obliczać wartość niektórych z nich. Ustalanie na podstawie książek kucharskich (kuchnia polska), jakie ryby są polecane przez autorów tych książek (z. 1.).

- Odmierzanie odpowiednich odcinków umożliwiających porównywanie długości ryb.

długości i waży 400 kg. Inny rekin – żarłacz tygrys – ma 6 m długości, a waży 1 tonę i 100 kg.

a. Oblicz różnice długości podanych ryb.

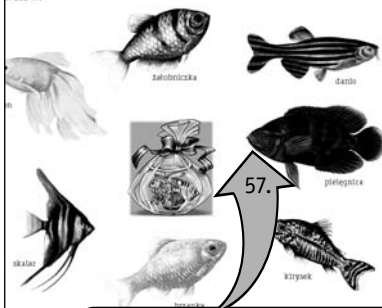
	długość	rekin wielorybi	rekin polski	rekin tygrys	żarłacz tygrys
długość	0				
rekin wielorybi		0			
rekin polski			0		
rekin tygrys				0	
żarłacz tygrys					0

b. Oblicz różnice mas ciała podanych ryb.

	długość	rekin wielorybi	rekin polski	rekin tygrys	żarłacz tygrys
długość	0				
rekin wielorybi		0			
rekin polski			0		
rekin tygrys				0	
żarłacz tygrys					0

64.

ryb rolinnożerne i mięsożerne żyją także w akwariach. Złotki akwarystyki sięgają starożytności. Chętnie były pierwszymi łowcami ozdobnych rybek, które zostały przywiezione do Europy w VIII w.

3. Z jakich źródeł się dzieje się więcej na mikrodzielnym?

63.

1. Szczupak 50 dag, 15 zł, a 30 dag – 40 dag – 50 dag – 50 dag – 75 dag –

63.

64.

Zastaw się, ile razy musiałby być mniejszy rysunek ryby o podanej długości, żeby zmieścić go na szerokości kartki – kartka ma 20 cm szerokości.

sieja 60 cm
Rysunek _____ będzie krótszy _____ razy niż długość siebie i wyniesie _____ cm.
suma 2 m = _____ cm
Rysunek _____ będzie krótszy _____ razy niż długość sumy i wyniesie _____ cm.

W Szczecinie żyje chrząszcz brzoja (brzoja) i Szczeciniak z tego slynki. (brzoja)

To dwunastu trudny do wymówienia dla cudzoziemców. Czy tylko dla cudzoziemców? Szczeciozab, szczupak, leszcz, długoszar, szczeciozab – nazwy zwierząt wodnych również są trudne do wymówienia.

3. Napisz inne dowolne nazwy, w których występują obok siebie zw. polskie głoski sz i cz.

63.

Czym się żywią ssaki

Zapis w dzienniku

1. Związek budowy ssaka z rodzajem zdobywanego (spożywanego) przez niego pokarmu.
2. Układanie swobodnego tekstu – wizyta u dentysty.
3. Obliczanie kosztów zestawów żywieniowych wg podanego składu i cen.

Środki dydaktyczne

s. 58. i 59. w *Podręczniku Olka*, s. 65. i 66. w *Kartach pracy* część 3., wiersz Marii Kownackiej *Lisiczka* s. 54. w *Wypisach*, lusterko, masa stomatologiczna lub guma do żucia (duża), przedmioty potrzebne do wykonania małej klepsydry: dwie małe buteleczki, korek lub masa plastyczna, słomka, drobny piasek

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Karty pracy* s. 65.
- ♦ Układanie listy najważniejszych zabiegów higienicznych utrzymujących w zdrowiu jamę ustną. Tego dnia można zorganizować spotkanie ze stomatologiem lub wybrać się do gabinetu dentystycznego.
- ♦ Wykonanie małej klepsydry; ustalenie, ile piasku potrzeba, aby przesypywał się 2 min. Wykorzystanie jej podczas mycia zębów.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 58. i 59.
- ♦ Określanie roli zębów w rozdrabnianiu pokarmów. Jaki wpływ na pracę przewodu pokarmowego ma gryzienie pokarmów i co się dzieje z pokarmem podczas trawienia?
- ✓ *Karty pracy* s. 66.
- ✓ Wiersz *Lisiczka* s. 54.

- Stoń pięć razy w życiu zmienia zęby. U foki szarej w dolnej szczęce jest 16 zębów, a w górnej 18–20 zębów trzonowych typowych dla mięsożercy (siekaczy, kłów i trzonowych).

4 Czym się żywią ssaki

Co to jest ssak? Ja też nim jestem! Ssałem mleko mamy jako niemowlę – tak jak małe kotki i pieski. Teraz mam zęby i gryzę pokarmy. Na razie mam 24 zęby, ale będę ich miał 32. A 22¹ dzieci z naszej klasy będzie miało... 0 rety, ile będziemy mieli razem zębów?! Założę Klub Wiewiórki, by nikt nie stracił ani jednego.

Jak dbać o zęby?

- Używaj pasty, szczotki i nici dentystycznych, czyść zęby po każdym posiłku przez 2–3 minuty.
- Odwiedzaj regularnie dentystę.
- Unikaj słodyczy – ty je lubiasz, ale twoje zęby nienawidzą ich.
- Ciepłej się ziórowi, od marchewki nie zrobiasz się pomarańczowy, a mleko nie zmieni cię w balwanika!

radzi Olek – założyciel Klubu Wiewiórki

Mrówkożer workowaty ma 52 zęby – najwięcej ze wszystkich ssaków – ale ich używa w całości.

22 – upiór

65.

- Wykorzystanie zdjęć rentgenowskich zębów (obu szczęk) – pokazanie różnicy między zębami mlecznymi i stałymi. Wypowiadanie się na temat odpowiedniego odżywiania się i jego wpływu na stan uzębienia.

Lisiczka

– Lisiczko!
– Nie pod...
– Lisiczko! Lisiczko! czemuś taka smutna?
– No, bo polowanie nie zawsze się uda!
– Lisiczko! Lisiczko! powodzenia życzę!
– Pa! dzisiaj odwiedzę nocą wasz kurniczek.
Są tam tłuste gaśki i niejedna kurka!...
– Dobrze, że wiem! Spuszczę na noc Burka!
Burek cię przegoni, ty lisiczko ruda!
– To czemu się żalisz, że ja taka chuda?!

Maria Kownacka

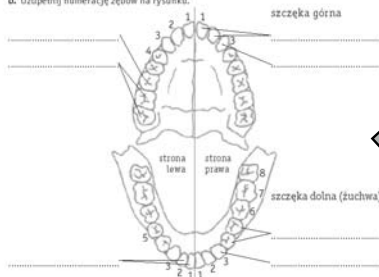
1. Jak sadzisz, czy byś mogła zostać przyjaacielem człowieka?
2. Jak mogłaby przebiegać twoja rozmowa z dowolnie wybranym zwierzęciem?

Czym się żywią ssaki

1. Obejrzyj w lusterko swoje zęby. Weź dużą gumę do żucia i odcinaj na niej swoje zęby. Porównaj odcisk zębów z rysunkiem.

a. Napiż w odpowiednim miejscu obok rysunku następujące nazwy zębów ssaka: siekacze, kły, zęby przedtrzonowe, zęby trzonowe.

b. Uzupełnij numerację zębów na rysunku.

W karcie pacjenta stomatologów oznaczają zęby w następujący sposób:
16 – szóstka prawa górna, 17 – jedynka lewa górna,
13 – trójka prawa dolna, 41 – czwórka lewa dolna.

2. Rozszyfruj oznaczenia i napiż ich objaśnienia.

57 _____
18 _____
17 _____
21 _____

65

- Alternatywne zadanie pisemne (patrz z. 3. w *Podręczniku Olka* oraz zapis w dzienniku p. 3.): Pisanie swobodnego tekstu na podstawie ilustracji i wiersza *Lisiczka* pt. Czy kurki uratują swoje piórka, a lisiczka zostanie wegetarianką?

Czy wiesz, co jesz

Zapis w dzienniku

1. Racjonalne odżywianie się – planowanie posiłków.
2. Mnożenie w pamięci liczb dwu- i trzycyfrowych.
3. Walory zdrowotne witamin – prezentacja w dowolnej formie.

Środki dydaktyczne

s. 60. i 61. w *Podręczniku Olka*, s. 67. i 68. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Flory Bresciani Nicassio *Krucha sałatka* s. 56. w *Wypisach*, książki kucharskie, opakowania po produktach spożywczych

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 60. i 61.
- ◆ Oglądanie zgromadzonych w klasie opakowań różnych produktów i zwrócenie uwagi na skład i konserwanty, np. oznaczenie E na etykietach, wartości odżywcze. Sprawdzanie opakowań czipsów – szukanie informacji o witaminach i wartościach odżywczych itp.
- ◆ Porównanie składu i wartości odżywczych słodkiego napoju gazowanego i soku. Odczytywanie wagi produktów. Wyrażanie jej w dekagramach i gramach.
- ◆ Gromadzenie wiadomości o innych mniej znanych witaminach i wpisanie do zeszytów informacji na ich temat.
- ✓ *Karty pracy* s. 67.
- ✓ Opowiadanie *Krucha sałatka* s. 56.
- ◆ Wypowiadanie się na temat urozmaicania posiłków, stosowania przypraw do potraw, zwłaszcza świeżych przypraw ziołowych.
- ✓ *Karty pracy* s. 68.

Mój jadłospis

Zapis w dzienniku

1. Układanie jadłospisu dla określonej grupy osób – obliczanie kaloryczności posiłków.
2. Pisownia wyrazów z *ó*.
3. Dodawanie i odejmowanie liczb wielocyfrowych – koszt zaplanowanego posiłku.

Środki dydaktyczne

s. 62. i 63. w *Podręczniku Olka*, s. 69. i 70. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Ilse Kleberger *Sztuka gotowania* s. 57. w *Wypisach*, opakowania po produktach spożywczych, książki kucharskie, tabele określające wartość kaloryczną potraw

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Tekst *Sztuka gotowania* s. 57.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 62. i 63.
- ♦ Układanie dietetycznych zestawów pokarmowych urozmaicanych różnymi produktami zależnie od pory roku. Wskazana byłaby rozmowa z szefem kuchni, dietetykiem (dietetyka to dyscyplina nauki, która opisuje, co, kiedy i komu polecić do jedzenia).
- ♦ Wybór przepisu, który dzieci będą przygotowywać następnego dnia – powinny zwrócić uwagę na dostępność produktów, ich koszt, możliwość przygotowania potrawy w klasie. Opisanie wartości odżywczych wybranej potrawy, jej wartości energetycznej, kosztu przygotowania określonej ilości wybranej potrawy.
- ♦ Czytanie jadłospisów przyniesionych przez uczniów i nauczyciela. Ustalanie, o jakiej porze roku przygotowany jadłospis może być stosowany. Określanie wartości kalorycznej posiłków.
- ✓ *Karty pracy* s. 69. i 70.
- ♦ Układanie i zapisywanie jadłospisu oraz obliczanie wartości kalorycznej całodziennego posiłku. Posługiwanie się tabelami określającymi wartość kaloryczną potraw.

- Zorganizowanie wycieczki do szkolnej stołówki, zwiedzanie kuchni i wywiad z osobami przygotowującymi potrawy.

57. Sztuka gotowania

Piotrusz niespokojnie kręcił się w łóżku. Jutro on będzie musiał gotować. Tylko co i jak? Jeśli nie nie ugotuje, rodzinstwo go wysmieje, a Brygida powie: „Widzisz, jednak nie potrafiisz gotować, jesteś jeszcze za mały”. Lecz nagle wpadł na pewien pomysł i wkrótce zasnął uspokojony. (...)

Punktualnie w porze obiadu wytknął głowę w białej czapce kucharskiej z drzwí wozu i zawołał, by przyszli jeść. Promieniał.

– Co masz dobrego, Piotrusiu? – spytał Janek. (...)

Podane zostało nieraz jeszcze danie.

- Napisz kilka tytułów znanych ci książek kucharskich. Wypisz z jednej z nich najbardziej interesujący przepis na mleczną potrawę (z. 1.).

Mój jadłospis

1. Ułóż dla siebie jadłospis składający się z potraw wymienionych w tabeli. Podkreśl trzema różnymi kolorami nazwy dań na śniadanie, obiad i kolację.

100 g (20 dag)	kcal	100 g (20 dag)	kcal
ryż	210	zapiekanka z ziemniakami i mięsą	240
sałatka z zielonego groszku	33	kluski flaki/żurek z mięsem	250
bulka	60	hamburgr	260
dzem	150	schab pieczony z salsanką	260
paczek/słodka bułka	250	kosci smacny z jajkiem	200
sałatka wiosenna z twarogiem	150	potręki drożdżowe	210
sałatka z kefiram	100	koźle mielone	260
omlet naturalny	180	makaron	83
jajka sadzone na boczku	280	kazja jeziemienna	70
kalafior	22	krupnik z mięsem	270
twaróg tłusty	68	zupa pomidorowa z ryżem	260
ptakić owiane na mleku	150	zupa gryzbowa	150
ryba dorszowa	120	kockiżat truskawkowy	56
kura gotowana w warzywach	130	napój jabłk	45
banan	50	sałata	10

- a. Oblicz, ile kalorii dostarczysz dziennie organizmowi, jeśli 10 dag określonej potrawy zawiera podana w tabeli liczbę kalorii.

69.

- b. Ciężko pracujący fizycznie mężczyzna spala dziennie 4500 kcalorii. Co i musi zjeść, aby zaspokoić potrzeby energetyczne organizmu?

- Zadania dodatkowe:
 - Ile potrzeba poszczególnych produktów, żeby nakarmić 10 ciężko pracujących ludzi? Utrwalanie mnożenia przez 10 liczb 2- i 3-cyfrowych.
 - Oblicz, ile kilokalorii ma 1 hamburger. Ile jabłek mógłbyś zjeść zamiast niego, wiedząc, że 1 jabłko ma 50 kcal?
 - Dorośli, odchudzając się, często stosują dietę „1000 kalorii”. Napisz, ile i jakich produktów może wchodzić w jej skład.

Każdy człowiek ma inne zapotrzebowanie na energię czerpaną z pokarmów. Zależy to od wieku, wagi i wykonywanej pracy. Do określania zapotrzebowania stosuje się kilokalorie (kcal).

63.

63. rok pracy	lata	dzienow/prac/kal	chłopo/mieczysty
	1-3	1300	1300
	4-6	1700	1700
	7-9	2100	2100
	10-12	2300	2300
	13-15	2600-2800	2600-2800
	16-20	2500-2700	2500-2700
praca lekka	21-59	2100-2300	2600-2600
	21-64		
praca umiarkowana	21-59	2400-2800	
	21-64		
praca ciężka	21-59	2900-3200	2800-3200
	21-64		3500-4000

- Zimne, gorące, letnie, chłodne: letnie wakacje, zimny bufet, zimne (gorące, chłodne) mleko, gorące pozdrowienia, gorąca (zimna, chłodna) zupa, letni domek, letni kompot, letni deszcz, chłodny (gorący, zimny) napój, chłodne powitanie (z. 1.).
- Sprawdź, ile kalorii ma twój ulubiony batonik. Wiedząc, ile kalorii potrzebuje twój organizm, oblicz, ile takich batoników mógłbyś zjeść w ciągu dnia, nie jedząc nic innego. Czy podoba ci się taka dieta? (z. 4.)

2. Odgadnij, co to jest. W każdym odgadniętym wyrazie występuje taka sama litera.

kompot lub rozcieńczony sok -
mieszananka świeżych warzyw z przyprawami
biały na śniadanie, czasem ze szczyptą
drożdżów, cielecia, odtłuszczonego
z serem, mięsem, grzybami, ruskie
popularne zielone warzywo -

- a. Pogrupuj odgadnięte wyrazy ze względu na pisownię. Narysuj odpowiednią tabelę i wpisz do niej pogrupowane wyrazy. Do każdej grupy dopisz inne wyrazy z ó.

4. Dokończ zdanie.

Co czwarte dziecko w Polsce odżywia się nieprawidłowo: spożywa za dużo słodkich batoników, gazowanych napojów i chipsów, a za mało

Odżywiamy się zdrowo

Zapis w dzienniku

1. Układanie i pisanie regulaminu konkursu.
2. Zdrowa żywność – potoczne i słownikowe znaczenie związku wyrazowego.
3. Przygotowanie kosztorysu potrawy na podstawie ilości i cen poszczególnych produktów.

Środki dydaktyczne

s. 64. i 65. w *Podręczniku Olka*, opowiadanie Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Wystrzałowy przepis* s. 58. w *Wypisach*, książki z przepisami kulinarnymi, narzędzia i składniki do wykonania potraw wybranych przez nauczyciela i uczniów poprzedniego dnia, opakowania produktów spożywczych, także tych ze sklepów ze zdrową żywnością

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Tekst *Wystrzałowy przepis* s. 58.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 64. i 65.
- ♦ Opracowanie regulaminu konkursu na wzór regulaminu z *Wiadomości Olka*. Rozważenie możliwości przeprowadzenia go w klasie, wtedy:
 - ułożenie przepisu na sałatkę lub inną potrawę wykonaną w klasie z uwzględnieniem ilości wykorzystanych produktów;
 - zebranie i zapisanie uwag o walorach smakowych potrawy i sposobie jej wykonania;
 - obliczanie kosztów potrawy przygotowanej w klasie – wykorzystanie cennika produktów, które zostały użyte; ustalenie, jaka ilość danego produktu została wykorzystana, i obliczenie kosztu poszczególnych składników.
- ♦ Oglądanie zgromadzonych w klasie opakowań lub produktów z oznaczeniami *zdrowa żywność*. Odczytywanie informacji znajdujących się na opakowaniach. Wyjaśnienie znaczenia wyrażen *żywność ekologiczna*, *zdrowa żywność*.

Uwaga

Zdrowa żywność to produkty roślinne i zwierzęce, które dostarczają człowiekowi potrzebnych do życia witamin, soli mineralnych, białka, tłuszczów i węglowodanów. Produkty te powinny być wyhodowane bez użycia nawozów sztucznych, chemicznych środków ochrony roślin oraz przetwarzane bez konserwantów.

- O czym powiemy, że jest zdrowe? Zdrowy tzn. nie-zepsuty lub korzystny dla zdrowia. Jest to także termin z dziedziny spożywczej, ekologicznej.

Na surowki należy wybierać warzywa zdrowe, świeże i miodeł! Należy je starannie myć i cienko obrać, ponieważ witaminy znajdują się tuż pod skórka.

Co dzieci powinny jeść:

- marchewki, aby miały sokół wzrok;
- twarogi i serki, żeby nie sepieliły „pies dziurawe seby”;
- ryby i mięso wołowe, by były silne jak tury;
- porzeczki i pomarańcze, aby nie kichały jak z armaty.

Zadania i pytania

1. Wyjaśnij znaczenie określenia „zdrowa żywność”. Jakie produkty zaliczane do zdrowej żywności można kupić w miejscowości, w której mieszkasz?
2. Jakie warunki powinna spełniać plantacja, żeby można było powiedzieć, że uprawia się tam zdrową żywność?
a. Którę z warunków wymienionych przez ciebie spełnia plantacja przedstawiona na ilustracji?
3. Zaproś do współpracy dale osoby. Ustalcie zasady konkursu na zdrową potrawę. Przygotujcie plan pracy i podzielcie się obowiązkami.

Odżywiamy się zdrowo

64. Jest to bierze udział w konkursach. Niektóre są oryginalne, p. konkurs na najzdrowszą potrawę. Warunki konkursu są następujące:
- uczestnicy przygotowują potrawę według własnego przepisu;
- częstują gości na widowni;
- jury ocenia i przyznaje punkty;
- widzowie przyznają punkty, głosząc oklaskami. Dodatkowo trzeba zareklamować swoje danie i przekonać jury, że potrawa jest zdrowa. Zdrowi powinni być ci, którzy ją zjedzą, prawda?

- Zielona herbata wzmacnia szklivo zębów i zapobiega próchnicy.
- Jabłka ułatwiają zasypianie, podnoszą odporność na stres i poprawiają koncentrację.

64

— O, popatrz, przepis na ozór zapiekany w sosie beszamelowym, aż slińska leci, robiła go ciocia Zosia. A jakie sosy przyrządzała, gesty ze śmietaną albo z mąką i tłuszczem...

W końcu dziadek wybrał dla mnie wystrzałowy przepis:

Przepis na zrazy zawijane ze słonią paprykową

Składniki: 75 dkg mięsa bez kości, sół, 20 dkg słonią paprykę, tłuszcz, mąka, cebula, liść pokłony.

1. Mięso i słonią pokroć na równe porcje, mięso pocić na cienkie platy.
2. Słonią utłóć na młotce, posypać solą i papryką.
3. Zawinąć zrazy, owinąć mąką i obsmatnąć na rumiano, wkładając na rozpalony tłuszcz. Po somataniu przemieść do rondla.
4. Na tłuszczu lekko przysmżyć, cebulę, wócl do mięsa, dodać odrobinę wody. Duś do miękkości.
5. Gdy mięso zmięknie, soi podprażyć poształą mąką, dodać przyprawy.

Podać z kłuskami odcie polanymi tłuszczem lub z ziemniakami z sosem.

— Dziadku, ja potrzebuję przepisu na zdrową potrawę! — zawałalem zrozpaczony.

— Do zrazów możesz podać zdrową surówkę, tylko wymyśl przepis — spokojnie odpart dziadek.

Małgorzata Strękowska-Zarembka

1. Na czym polega oryginalność przepisu Oka? Czy zażwił nim koleżanki?
2. W książkach kucharskich wyszukaj nazwy potraw, które wydają ci się najzdrowsze. O czym informują te nazwy?

Wystrzałowy przepis

— Dziewczyny uważają, że chłopcy nie wezmą udziału w konkursie na przepis na najzdrowszą potrawę, bo są leniwi. Przekonają się, że tak nie jest, gdy zobaczą mój przepis!

— Żeby powiedzieć — Bom Długo

— Nie zd

— Posz

— Mam

— Nie to co ci

— Dziadek

— kony i

- Należy zwrócić uwagę na kaloryczność potrawy przygotowanej wg wybranego przez dziadka przepisu i szkodliwy wpływ smażonych potraw na zdrowie.

Szkolny bufet

Zapis w dzienniku

1. Rysowanie planu budynku szkolnego – rozmieszczenie poszczególnych pomieszczeń.
2. Układanie zbiorczego arkusza informacji na podstawie ankiet – zliczanie głosów.
3. Układanie i pisanie tekstów reklamowych.

Środki dydaktyczne

s. 66. i 67. w *Podręczniku Olka*, s. 71. i 72. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie Gösty Knutsson *Tu czuć dyrektorskim generałem* s. 60. w *Wypisach*, papier do rysowania planu budynku szkolnego i sporządzania ankiet

Sytuacje edukacyjne

- ✓ *Podręcznik Olka* s. 66. i 67.
- ◆ Wypowiadanie się na temat pomieszczeń szkolnych i ich przeznaczenia. Opisywanie położenia sal lekcyjnych, gabinetów, świetlicy, sklepiu, stołówki (miejsca przygotowywania, zamawiania, spożywania posiłków w szkole). Rysowanie w parach (grupach) na dużych arkuszach papieru planu poszczególnych kondygnacji. Refleksje dzieci na temat funkcjonalności pomieszczeń, przedstawianie własnych pomysłów na zmianę funkcji niektórych pomieszczeń.
- ◆ Nauczyciel może przygotować zabawę albo opracować z uczniami projekt *Jak zorganizować bufet szkolny*. Przygotowanie ankiety wg wzoru z *Podręcznika Olka* s. 67. i przeprowadzenie badania na terenie klasy lub szkoły.
- ◆ Opracowanie ankiet – uporządkowanie zebranych informacji. Przystąpienie do działań wynikających z badania:
 - przygotowanie projektu szkolnego bufetu, jeśli są takie oczekiwania, wybieranie odpowiedniego miejsca i nazwy;
 - poszukiwanie innych sposobów zaspakajania uczniowskich potrzeb.
- ✓ *Karty pracy* s. 71. i 72.
- ✓ Opowiadanie *Tu czuć dyrektorskim generałem* s. 60.
- ◆ Dalsze działania będą uzależnione od możliwości szkoły, pomysłowości nauczyciela, zaangażowania rodziców. Może się okazać konieczne rozłożenie tej pracy na dwa dni.
- ◆ Alternatywne działanie:
 - planowanie posiłku na świeżym powietrzu;
 - układanie jadłospisu na piknik, biwak, wycieczkę.

Skąd się biorą te pyszności

Zapis w dzienniku

1. Układanie wypowiedzi pisemnej na podstawie przeczytanego tekstu.
2. Ćwiczenia słownikowe – tworzenie przysłówków odprzymiotnikowych.
3. Mnożenie liczb czterocyfrowych przez jednocyfrową.
4. Wykonanie mazurka wg przepisu (lub dowolnych ozdób świątecznych).

Środki dydaktyczne

s. 68. i 69. w *Podręczniku Olka*, s. 58., 73. i 74. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie *Boski smakołyk* s. 61. w *Wypisach*, mapa świata, album *Świat wokół mnie*, albumy roślin egzotycznych, nasiona lub owoce roślin egzotycznych, składniki potrzebne do wykonania mazurka wg przepisu ze s. 69. w *Podręczniku Olka*, jajka ugotowane na twardo, plastelina do wykonania pracy plastycznej, nagranie piosenki *Pisanki*, tekst *Ciekawostki o kakao* (w *Przewodniku* s. 176.)

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Tekst *Boski smakołyk* s. 61.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 68. i 69.
- ◆ Rozmowa na temat produktów, których się używa do świątecznych przysmaków. Wyszukiwanie informacji o roślinach egzotycznych, których owoce lub nasiona wykorzystujemy w kuchni. Wskazywanie na mapie świata miejsc ich upraw.
- ◆ Wykonanie świątecznego mazurka wg przepisu podanego w *Podręczniku Olka* na s. 69. lub wg przepisu wybranego spośród wcześniej zgromadzonych przez dzieci i nauczyciela. Zwrócenie uwagi na dokładne ważenie potrzebnych składników – zamiana miar wagi.
- ✓ *Karty pracy* s. 58.
- ◆ Słuchanie i nauka piosenki *Pisanki*. Przygotowywanie materiałów potrzebnych do wykonania pisanek różnymi technikami. Wykorzystanie plasteliny do zdobienia jaj, wykonania innych wielkanocnych symboli, np. baranka.
- ✓ *Karty pracy* s. 73. i 74.
- ◆ Można znaleźć przedmiot o wadze orzecha kokosowego (1,5 kg), aby łatwiej wyobrazić sobie jego ciężar.
- ✓ Tekst *Ciekawostki o kakao* s. 176.
- ◆ Odszukiwanie na mapie świata miejsc uprawy kakaowców. Pisanie nazw państw.

- Znaleźcie informacje o tym, ile obecnie kosztuje królik, żeby stwierdzić, ile warte było ziarno kakaowca.

ciast: kruchego, biszkoptowego, makaronikowego, marcepanowego i przekłada smakowitościami. Mazurki mają też różne kształty. Po upieczeniu dekoruje się je według własnego pomysłu.

Przepis kulinarny – również przepis na mazurek – to:
– spis składników w określonej ilości;
– spis czynności, które trzeba wykonać;
– informacje o czasie pieczenia i temperaturze;
– pomysły na podanie potrawy.

Przepis na masę do mazurka bakaliowego

I wariant – egzotycki

• 50 g smażonej skórki pomarańczowej

II wariant – krajowy

• 50 g moreli lub obgotowanych jabłek

- Ile będą kosztowały daktyle zebrane z innej liczby owocostanów (z. 2.)?

Skąd się biorą te pyszności

1. Włókno kokosowe to wysuszony miąższ orzecha palmy kokosowej. Jeden

- Głośne czytanie przez nauczyciela poszczególnych akapitów tekstu. Po przeczytaniu pierwszego akapitu dzieci relacjonują, co zapamiętały, następnie wyszukują te informacje w tekście, aby sprawdzić, czy się nie pomyliły. To samo powtarzamy po przeczytaniu drugiego i trzeciego akapitu. Aby dać możliwość wypowiedzenia się wszystkim dzieciom, możemy kilkakrotnie powtórzyć czytanie.
- Układanie pisemnej wypowiedzi na temat: Czego nowego dowiedziałeś się na temat kakao?

68.

...ad się biorą te pyszności

Rafał jest niesamowity! Dzięki niemu mamy bufet śniadaniowy. Ale nie tylko śniadania kupujemy w bufecie. Nasz kierownik – Rafał – potrafi zachęcić klientów do zakupów jak w supermarkecie. Na przykład przed świętami wielkanocnymi przygotował plakat:

Mazurek wielkanocny

69.

- Różne znaczenia słowa *mazurek*: taniec, ciasto, utwór muzyczny, wróbel mazurek oraz nazwa jachtu pełnomorskiego, na którym żeglarka Krystyna Chojnowska-Liskiewicz samotnie opłynęła ziemię. Rejs trwał od marca 1976 r. do marca 1978 r.

Składniki, które musimy kupić:

• 50 g smażonej skórki pomarańczowej
• 50 g pokrojonych fig
• 50 g rodzynek
• 50 g posiekanych orzechów włoskich

Wszystkie składniki należy wymieszać z masą czekoladową i natożyć na suchy wafelek.

a. Wymyślmy smaki, które, wg ciebie, określają mazurki i jego smak.

2. Przygotuj odprymiotników określających smak, np. gorzki – gorzko.

74.

- Układanie zdań z przymiotnikami i utworzonymi od nich przysłówkami (z. 2.).
- Układanie zdań z wybranymi wyrażeniami (z. 4.).

Boski s

Według... którzy cz... dobyły b... czekolad... ich udziałem. Nie więc dziwnego, że czekolada nie była dla Indian zwykłym napojem.

Majowie pili czekoladę podczas świąt i ważnych uroczystości, na przykład ślubów. Była dla nich tym, czym dla nas jest szampan. Czekoladą wnoszono toasty, pito ją zawsze przy składaniu życzeń z różnych okazji – nadawała takim życzeniom specjalną moc, była przeciw boskim napojem. Samo ziarno kakaowca było prezentem dawanym podczas ważnych uroczystości. Na przykład, zanim zawarto małżeństwo, pan młody dawał swojej przyszłej żonie nowe spodnie i ziarno kakaowca, panna młoda zaś dawała mu w prezencie kolorowy stołeczek i także ziarno kakaowca, oboje wypili wtedy przy tym specjalne formułki. Dopiero wtedy małżeństwo było uważane za zawarte.

Włada przybyła w XVI wieku na statku... – zanim więc mieszkańcy naszego kontynentu mogli poznać jej smak, przez ponad dwa tysiące lat był on tajemnicą Indian. Ale czy była to słodka tajemnica? Raczej bardzo gorzka. Indiańska czekolada nie przypadłaby nam do gustu – była robiona z rozrąbanego ziarna kakaowca rozpuszczonego w wodzie, do smaku dodawano chili, kukurydzę, a także suszone kury. Tak przyrządzona czekolada nie smakowała europejskim podróżnikom. Jeden z nich napisał nawet w swoim pamiętniku, że czekolada wydawała mu się napojem zdarnym bardziej dla świń niż dla ludzi. Dopiero udy Hiszpanie wpadli na pomysł, by niekace chili zastąpić

61.

Po prostu chleb

Zapis w dzienniku

1. Co z czego wytwarzamy – od ziarna do chleba.
2. Przekształcenie tekstu ze względu na formę czasownika.
3. Zamiana jednostek masy: dag, kg, q, t – działania na liczbach czterocyfrowych.

Środki dydaktyczne

s. 70. i 71. w *Podręczniku Olka*, s. 75. i 76. w *Kartach pracy* część 3., bajka Agnieszki Galicy *Bajeczka piekarska* s. 62. w *Wypisach*, różne gatunki chleba, różne ziarna zbóż, których używa się do wypieku pieczywa, opakowania po produktach zawierające informacje dotyczące gatunku mąki itp., etykiety z pieczywa, tekst Elżbiety Brzozy *Po prostu chleb* (w *Przewodniku* s. 177.), *Gry i zabawy w szkole* Doroty Bąk

Sytuacje edukacyjne

Uwaga

Możemy nawiązać do wcześniej organizowanej wycieczki (wycieczek) lub odbyć ją teraz: do młyna, piekarni, ciastkarni lub punktu sprzedaży produktów mącznych. Gromadzimy słownictwo dotyczące rodzajów mąki i produktów mącznych, ustalamy etapy przetwarzania ziaren zbóż.

- ✓ Tekst *Bajeczka piekarska* s. 62.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 70. i 71.
- ♦ Wyróżnianie rodzajów mąki oraz nazw zbóż, z których się ją otrzymuje. Określanie i zapisywanie rodzajów chleba, w zależności od tego, z jakiej mąki jest wypiekany. Określanie smaku i zapachu ze względu na stosowanie różnych dodatków.
- ✓ Tekst *Po prostu chleb* s. 177.
- ♦ Wypowiadanie się uczniów na temat polskich zwyczajów i obrzędów związanych z chlebem: witanie chlebem i solą, dożynki kończące zbiory zbóż, podawanie chleba i soli nowożeńcom jako symbol dostatku i sytości itp.
- ✓ *Karty pracys*. 75. i 76.
- ♦ Odczytywanie i zapisywanie na kartkach wagi i ceny z opakowań i etykietek umieszczanych na pieczywie.
- ♦ Przeliczanie i porównywanie w zeszyte różnych sposobów określania masy wyrażonej w jednostkach wagi. Waga bochenków chleba podawana często w gramach zachęca do określenia, jaka to część kilograma i ile to dekagramów, a nawet do zapisu w postaci ułamka zwykłego lub dziesiętnego. Ziarno zaś przechowywane jest w dużych ilościach określanych w tonach.

- Czy chleb można podarować komuś w prezencie? Czym jest chleb dla głodujących? (z. 3.)

Do prostego

1. Stas opowiedział nam, że jego wujek piecze chleb ekologiczny. A Dorota podała nam przepis na chleb, który ją też interesuje.

Składniki: 20 dag mąki gryczanej, 20 dag mąki ryżowej lub kukurydzianej, 3 dag drożdży, sól, 3 łyżeczki cukru, 3 łyżki oleju, ok. 400 ml letniej wody lub mleka.

Wymieszać sygnę składniki, dodać olej. Wlać taką ilość ciepłej wody lub mleka, by w czasie mikszowania powstało dość gęste ciasto. Z ciasta uformować kulę, zwilżyć wodą, odstawić w ciepłe miejsce. Uformować chleb, ułożyć na blasze, pozostawić do wyrośnięcia. Wstawić do piekarnika nagrzanego do temperatury 250°C na 60 min, co jakiś czas zwilżać wodą.

Uwaga! Świeży chleb jest wilgotny, ale już kilka godzin po upieczeniu staje się twardy i niesmaczny. Najlepiej więc świeży pokroić na kromki, zamrozić i odgrzewać w tosterze lub w piekarniku.

a. Podkreśl w tekście czasowniki i powiedz, w jakiej formie zostały użyte.

b. Przepis tekst zaznaczony na zielono:

- podkreślone czasowniki zmień w szoru: wymieszać - wymieszaj;
- użyj wyrazów: najpierw, potem, następnie, na koniec.

.....

- Powtórzenie pisowni wyrazów z *psz*, *ksz*.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

71.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

75.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

76.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

62.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Historia chleba

Zapis w dzienniku

1. Porównywanie różnicowe liczb trzycyfrowych.
2. Pisownia nazw geograficznych i przymiotników od nich utworzonych.
3. Układanie zdarzeń w porządku chronologicznym.

Środki dydaktyczne

s. 72. i 73. w *Podręczniku Olka*, s. 77., 78. i 83. w *Kartach pracy* część 3., opowiadanie *Co to jest chleb?* s. 64. w *Wypisach*, mapa świata, mapa Afryki

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Opowiadanie *Co to jest chleb?* s. 64.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 72. i 73.
- ♦ Wyszukiwanie Egiptu na mapie świata i na mapie Afryki. Gromadzenie informacji. Wskazywanie na mapie i czytanie nazw największych miast, rzek, pustyni, wzniesień.
- ✓ *Karty prac* s. 77., 78. i 83.

Uwaga

Poznanie kształtu ostrosłupa. Narysowany kształt i podane wymiary mają pomóc uświadomić dzieciom wielkość budowli. Będzie to możliwe, jeśli odmierzymy 143 m czy 215 m na boisku, a na modelu ostrosłupa pokażemy tylko odpowiednie krawędzie.

Uwaga

s. 77. w *Kartach pracy* możemy wykorzystać jako wprowadzenie do XVII ośrodka tematycznego.

- Porządkowanie dat (lat i wieków) dotyczących historii chleba.

Co to jest chleb?

Kiedy ludzie zaczęli uprawiać zboże? W jaki sposób zaczęli piec chleb? Niestety, ludzie pierwotni nie zostawili o sobie wielu informacji. Uczni próbują więc odtwarzać ich życie, łącząc różne wiadomości o tamtych czasach.

Rodziny tworzyły wspólnie żyjące plemię. Mieszkali w jaskiniach znajdujących się blisko puszczy i stepów. Kiedy brakło mięsa, szukano roślin i korzeni nadających się do jedzenia. Okazało się, że również nasiona niektórych traw nadają się do jedzenia. Było to właśnie pierwsze zboże. Od tego czasu chętnie zamieszkiwano w okolicach, gdzie rosło dużo jadalnej trawy. Siania trawy ludzie nauczyli się przypadkowo.

Pewnego dnia kobieta, wracając z zebraniem ziarna, potknęła się obok jaskini i rozsyłała je. Wyzbięła tyle, ile się udało, ale jeszcze sporo zostało na ziemi. Ziarno leżało dłużej czasu. Pokryła je ziemia, potem spadł deszcz i któregoś dnia zazieleniła się trawa. Wszyscy dziwili się, dlaczego trawa wyrosła przed jaskinią. Może rozsypane ziarno miało z tym coś wspólnego? Rozsypano więc ziarno w innym miejscu i po jakimś czasie wyrosła trawa. Było to wielkie wydarzenie w życiu człowieka sprzed tysięcy lat, który odkrył wówczas umiejętność uprawy zboża. Był to początek rolnictwa.

- Tworzenie słowniczka wyrazów związanych ze starożytnym Egiptem i wyjaśnienie poszczególnych haseł.

- Przysłowia o chlebie: *Chleb płacze, gdy go darmo krają. Kto pracuje, temu chleb smakuje. Gdy kromka chleba spadnie, podnieś i ucałuj ładnie.*

Powiedz, w jaki sposób utworzyłeś te liczby.

L = 50	C = 100
L	C
40 50 60	90 100 110

2. Na ścianach piramid pozostały ślady rysunków wykonanych przez budowniczych oraz ślady pisma. Odczytaj nazwę pisma starożytnych Egipcjan, zapisując liczby w kolejności od najmniejszej do największej. Każdej cyfrze przyporządkuj odpowiednią literę.

XXV	XXI	CX	L	LX	XXIV	XXII	XC	XL	XXIII
O	H	Y	L	I	R	I	F	G	E

liczba _____
litera _____

3. Przeczytaj się niniejszym hieroglifom i dopasuj ich objaśnienia do rysunków.

- Układanie i zapisywanie pytań dotyczących porównań różnicowych do wykonanych obliczeń (co obliczyliśmy).

mieszkanka Egiptu to _____ piramidy
mieszkaniec Egiptu to _____ państwo

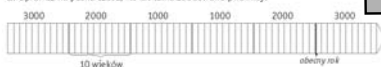
2. Porównaj wymiary piramid z XXX w. p.n.e. i uzupełnij zdania.

piramida Chefrena
wysokość – 143 m
długość boku podstawy – 215 m

piramida Cheopsa
wysokość – 147 m
długość boku podstawy – 231 m

Piramida Cheopsa, zwana Wielką Piramidą, jest o _____ m _____ od piramidy Chefrena. Bok podstawy piramidy Chefrena jest o _____ m _____ od boku Wielkiej Piramidy. Zostały one zbudowane w _____ w p.n.e. W obu piramidach znajdują się groby władców _____ – faraonów.

- a. Sprawdź na pasku czasu, ile lat temu zbudowano piramidy.

3. Wytnij figurę ze s. 83., złóż ją i sklej skrzydełka. Co otrzymałeś?

73.

Chleb wywodzi się z Egiptu. Pierwszy chleb wypieczono z mąki i wody podobnie jak z nasion pszenicy.

Chleb pszeniczny upieczono dopiero 9000 lat temu. Był to chleb przysmaku. Najstarszy chleb znaleziono podczas wykopalisk na terenie Grecji – ma podobno 6100 lat.

Piramida to monumentalny gmach, którego ściany nie zostały w całości zbudowane w kształcie ostrosłupa.

Drożdże po raz pierwszy zastosowano do wypieku chleba ok. 4600 lat temu w Egipcie. Tam też wynaleziono pierwsze piec chlebowe. Wypiekano wtedy ok. pięćdziesiąt gatunków chleba.

Zadania i pytania

1. Przeczytaj się granicami Egiptu i niektórych państw położonych na terenach pustynnych, a następnie obejrzyj w atlasie granice państw europejskich. Powiedz, co zauważyłeś.

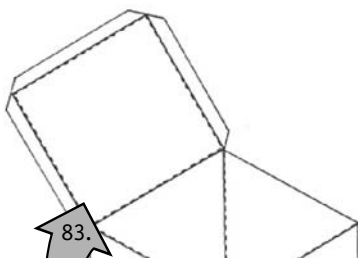
2. Zwróć uwagę na opakowania lub etykiety. Jakiego rodzaju chleba się wypieka.

78.

3. Zwróć uwagę na etykiety. Jakiego rodzaju chleba się wypieka. Jakiego rodzaju chleba się wypieka. Jakiego rodzaju chleba się wypieka.

- Pisanie liczb za pomocą cyfr rzymskich (z. 1.).
- Szyfrowanie nazw wg wzoru (z. 2.).

83.

77.

- Mierzenie boków figur i zapisywanie długości. Wykonanie piramidy – sklejenie siatki ostrosłupa. Ściany piramidy można po sklejeniu ostrosłupa posmarować klejem i posypać piaskiem.

Umiejętności ucznia

Mówienie i słuchanie

Zna i stosuje związki frazeologiczne z imionami postaci mitologicznych. Opisuje i porównuje postaci literackie. Mówi (recytuje) rytmicznie wiersze. Słucha legend i opowiada je. Uczestniczy w rozstrzyganiu sporów – relacjonuje je lub argumentuje.

Czytanie

Czyta i rozumie teksty informacyjne i instrukcje. Rozpoznaje w tekście najważniejsze zdarzenia, ustala ich kolejność i układa plan opowiadania. Wyszukuje fragmenty tekstu dotyczące określonego zagadnienia.

Pisanie

Przestrzega ortograficznej poprawności pisowni nazw geograficznych, *nie* z przymiotnikami, wyrazów z zakończeniem *-ów*. Píše notatkę kronikarską, list i ogłoszenie.

Stosowanie wiedzy i umiejętności

Porównuje na mapach starożytną i współczesną Grecją. Przeprowadza doświadczenia – opisuje działanie wykonanego urządzenia (wulkanu). Zna imiona postaci mitologicznych, bogów, potrafi powiedzieć, jakimi dziedzinami się opiekowali. Rozumie, co to jest starożytność. Posługuje się określeniami czasu p.n.e. i n.e. Wskazuje miejscowości leżące na bursztynowym szlaku. Zna organizację sprzedaży w sklepie, wie, jak reklamować towar. Rozpoznaje i opisuje charakterystyczne cechy budowli. Porównuje liczby w zakresie 1000. Rysuje figury i ornamenty w określonej skali. Skleja bryły z wyciętej siatki.

Rozwiązywanie problemów

Porównuje granice dawnych państw ze współczesnymi. Porównuje handel Rzymian z obecnymi sposobami handlowania. Umie dobrać odpowiednią sytuację do sentencji, aforyzmu czy związku frazeologicznego. Ustala trasę wycieczki wg określonych warunków.

Notatki

W Grecji

Zapis w dzienniku

1. Opis sytuacji – przedstawienie osób, ich postaw i zachowań.
2. Odejmowanie liczb czterocyfrowych – obliczanie upływu czasu.
3. Słuchanie i określanie nastroju muzyki – tworzenie układu choreograficznego.

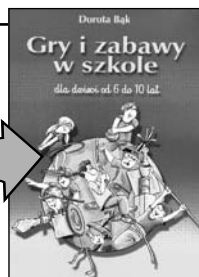
Środki dydaktyczne

s. 74., 75. i 154. w *Podręczniku Olka*, s. 5. i 6. w *Kartach pracy* część 4., tekst Elżbiety Roli *Grecja* s. 66. w *Wypisach*, tekst *Przysięga Hipokratesa* (w *Przewodniku* s. 177.), mapy Grecji, słownik, widokówki i pamiątki z podróży do Grecji, książki i artykuły przyniesione przez uczniów, nagrania ludowej muzyki greckiej, *Gry i zabawy w szkole* Doroty Bąk

Sytuacje edukacyjne

- ✓ Opowiadanie *Grecja* s. 66.
- ◆ Określanie położenia Grecji na mapie w porównaniu z położeniem Polski i innych państw europejskich. Porównywanie klimatu, stylu życia, tradycji.
- ◆ Oglądanie widokówek i innych materiałów: książek, atlasów itp.
- ◆ Słuchanie ludowej muzyki greckiej. Tworzenie i wykonanie dowolnego układu choreograficznego przy muzyce.
- ✓ *Podręcznik Olka* s. 74., 75. i 154.
- ◆ Odczytywanie informacji z mapy i porównywanie starożytnej i współczesnej Grecji.
- ◆ Wypowiadanie się dzieci na temat pouczeń zawartych w sentencjach Pitagorasa. Opisywanie rzeczywistej lub hipotetycznej sytuacji.
- ✓ *Karty pracys.* 5. i 6.
- ◆ Wykorzystanie wykonanych i używanych wcześniej przez uczniów pasków czasu w celu oznaczenia okresów historycznych.
- ✓ *Gry i zabawy w szkole*.

- Miniolimpiada grecka, s. 36. (konkurencja 1.).

● Objaśnianie tekstu przysięgi Hipokratesa.

Wśród starożytnych Greków było wielu znakomitych uczonych, dzięki którym mogły się rozwijać różne dziedziny nauki, np.: matematyka, fizyka, kartografia, filozofia.

● Flaga olimpijska to pięć kół na białym tle – połączone ze sobą pokazują, że w czasie igrzysk olimpijskich ludzi z pięciu kontynentów łączy szlachetna sportowa rywalizacja.

Każdy bok trójkąta oznacza inny kolor. Dorysuj kwadraty na pozostałych dwóch bokach – bok kwadratu musi mieć taką długość jak bok trójkąta. Kwadrat powinien mieć taki sam kolor jak bok trójkąta.

- Ile jest kratek w narysowanym kwadracie?
- Porównaj liczbę kratek w 2 kwadratach, które ty narysowałeś z liczbą kratek w narysowanym kwadracie.
- Porównaj ich liczbę. Co zauważyłeś?

2. Oznacz tym samym kolorem imię oraz grecki wyraz, od którego ono pochodzi.

monos gregorikos	Zofia Monika
margarites sophia ¹	Grzegorz Małgorzata

a. Ułóż zdania z wyrazami, które objaśniają znaczenie greckich nazw.

margarites – perła	gregorikos – czujny, czuwający
monos – jedyny, sam	sophia – mądrość

¹ sophia – czysta, sofia

Starożytne dziedzictwo

1 W Grecji

Grecja to niewielki kraj, a każdemu kojarzy się z czym innym: dziadkowi Pawłowi z filmem „Grek Zorba”, mamie ze starożytnym lekarzem Hipokratesem¹, tacie z mitami, a wszystkim innym z sałatką grecką. Ja nie za bardzo tę sałatkę lubię, ale podobą mi się nazwa sera, który się do niej dodaje – feta. Rodzinie Pawła Grecja na pewno kojarzy się z wakacjami na Krecie, z ciepłym morzem i ze stołecznym. A mojemu wujkowi, który jest trenerem sportowym, kojarzy się z olimpiadami, bo pierwsza olimpiada odbyła się przecież tam, w Olimpi², w 776 r. p.n.e.

● Odpowiedź powinna być opracowana z udziałem nauczyciela, aby dzieci doszły do wniosku: inny niż my to nie znaczy gorszy, głupszy, dziki (z. 2.).

W Grecji

- W starożytności igrzyska olimpijskie odbyły się po raz ostatni w Olimpi w 393 r. n.e. Wznowiono je w 1896 r. w Atenach i od tego czasu są organizowane w różnych miejscach na świecie co 4 lata. W 2004 r. znów zorganizowano olimpiadę w stolicy Grecji.

a. Oblicz i napisz, ile lat upłynęło między olimpiadami w Atenach.

Odp.:

- Od pewnego czasu są organizowane również zimowe olimpiady.

Napisz, w jakich latach się odbywały, jeśli wiesz, że:

- pierwszą zorganizowano w 1924 r.;
- olimpiady odbywały się zawsze co 4 lata;
- nie odbywały się w latach 1936–1948;
- wyjątkowo nie odbyła się olimpiada w roku 1996, lecz w 1994.

1924,

- Oblicz za pomocą dzielenia, ile olimpiad letnich i zimowych odbyło się do roku, w którym skończył 50 lat. Napisz lata, w których odbyły się te olimpiady. Pamiętaj o tym, że od roku 1992 olimpiady odbywają się na zmianę, np. letnia była w 1992 r., zimowa w 1994 r.

● Graficzne przedstawienie twierdzenia Pitagorasa bez wprowadzania jakichkolwiek terminów. Rysowanie innych przykładów trójkątów, budowanie kwadratów na ich bokach.